

20978 LLEI 39/2003, de 17 de novembre, del Sector Ferroviari. («BOE» 276, de 18-11-2003.)

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegem i entenguen esta llei.

Sapieu: Que les Corts Generals han aprovat la llei següent i jo la sancione.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

El ferrocarril és un mode de transport essencial en la societat espanyola actual, segur i amb escassa incidència sobre el medi ambient i el consum energètic. Convé, per això, potenciar-lo, afavorint el seu desenvolupament i atribuint-li una missió de més entitat en la societat i en l'activitat econòmica espanyola.

La decidida voluntat del Govern espanyol d'impulsar el ferrocarril com a transport ràpid, modern i segur, capaç de competir amb altres modes de transport i de convertir-se en element vertebrador del país i en instrument per a millorar la qualitat de vida dels ciutadans fa imprescindible una reforma de l'actual legislació.

Tradicionalment, l'explotació del ferrocarril ha comprés la de la infraestructura i la dels servicis de transport ferroviari. La Llei 16/1987, de 30 de juliol, d'Ordenació dels Transports Terrestres, va considerar que, en els transports per ferrocarril, el conjunt camí-vehicle constituïa una unitat d'explotació, atribuint l'explotació unitària de les línies i dels servicis de la denominada Xarxa Nacional Integrada a Xarxa Nacional dels Ferrocarrils Espanyols (RENFE).

La necessitat de convertir el ferrocarril en un mode de transport competitiu i d'obrir els mercats ferroviaris nacionals al transport internacional de mercaderies realitzat per les empreses ferroviàries establides en qualsevol Estat membre de la Unió Europea, va fer necessari aprovar un conjunt de Directives dirigides a dinamitzar el sector ferroviari europeu. Així, la Directiva 91/440/CEE del Consell, de 29 de juliol de 1991, sobre el desenvolupament dels ferrocarrils comunitaris, modificada per la Directiva 2001/12/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 26 de febrer del 2001, estableix la necessitat de separar, almenys comptablement, l'explotació dels servicis de transport ferroviari i l'administració de la infraestructura. Esta Directiva exigix als Estats membres l'obertura de les seues xarxes ferroviàries a les empreses i a les agrupacions empresarials internacionals que presten determinats servicis de transport internacional, principalment de mercaderies. Per la seua banda, la Directiva 95/18/CE del Consell, de 19 de juny de 1995, sobre concessió de llicències a les empreses ferroviàries, va establir la necessitat de llicència per a les empreses que presten els servicis a què es referix la Directiva 91/440/CEE. Atés que determinats Estats membres van ampliar els drets d'accés més enllà del que preveu la Directiva 91/440/CEE, la Directiva 2001/13/CE, del Parlament Europeu i del Consell, de 26 de febrer del 2001 va modificar la Directiva 95/18/CE en el sentit de generalitzar els principis de concessió de llicències a totes les empreses actives en el sector a fi de garantir a estes un tracte just, transparent i no discriminatori. La Directiva 2001/14/CE, del Parlament Europeu i del Consell, de 26 de febrer del 2001, relativa a l'adjudicació de capacitat d'infraestructures ferroviàries, aplicació de

cànons per la seua utilització i certificat de la seguretat, pretén garantir a les empreses ferroviàries l'accés a la infraestructura en condicions objectives, transparents i no discriminatòries i garantir la seguretat en la prestació dels servicis de transport ferroviari. Finalment, la Directiva 2001/16/CE, del Parlament Europeu i del Consell, de 19 de març del 2001, relativa a la interoperabilitat del sistema ferroviari transeuropeu convencional, pretén fixar les condicions que han de complir-se per a aconseguir, en el territori comunitari, la interoperabilitat del sistema ferroviari transeuropeu convencional. Les dites condicions es referixen al projecte, a la construcció, a la posada en servici, a la rehabilitació, a la renovació, a l'explotació i al manteniment dels elements del dit sistema que entren en servici després de la data d'entrada en vigor de la referida Directiva (el dia de la seua publicació en el «Diari Oficial de les Comunitats Europees»), així com a les qualificacions professionals i a les condicions de salut i de seguretat del personal que contribuïx a la seua explotació.

Els eixos sobre els quals gira la reforma són la separació de les activitats d'administració de la infraestructura i d'explotació dels servicis i la progressiva obertura del transport ferroviari a la competència. La consecució d'estos objectius requereix una profunda modificació de les estructures i funcions dels actuals agents del sector ferroviari, així com la creació d'altres de nous que vetlen per la deguda aplicació de la nova normativa.

La nova regulació del règim aplicable al sector ferroviari manté la vigència de les normes generals sobre transport terrestre contingudes en la Llei 16/1987, de 30 de juliol, d'Ordenació dels Transports Terrestres. Esta llei només deroga, expressament, la secció 2a del capítol II, i els capítols III, IV i V del títol VI de la Llei 16/1987 i altres normes incompatibles amb esta.

La reforma podria haver-se limitat a incorporar al dret intern les normes comunitàries mencionades. No obstant això, esta llei pretén reordenar per complet el sector ferroviari estatal i establir les bases que permeten la progressiva entrada de nous actors en este mercat. Per a aconseguir estos objectius, la llei regula l'administració de les infraestructures ferroviàries i encomana esta a l'entitat pública empresarial Xarxa Nacional dels Ferrocarrils Espanyols (RENFE), que passa a denominar-se Administrador d'Infraestructures Ferroviàries, i integra, a més, l'actual Gestor d'Infraestructures Ferroviàries (GIF). L'entitat pública empresarial Administrador d'Infraestructures Ferroviàries podrà construir, d'acord amb el que determine el Ministeri de Foment, les infraestructures ferroviàries a càrrec dels seus propis recursos o a recursos aliens. Així mateix, administrarà les infraestructures de la seua titularitat i aquelles l'administració de les quals se li encomane per mitjà de l'oportú conveni.

Així mateix, naix una nova entitat pública empresarial denominada RENFE-Operadora, com a empresa prestadora del servici de transport ferroviari la comesa de la qual és, bàsicament, oferir als ciutadans la prestació de tota classe de servicis ferroviaris. RENFE-Operadora assumix, en els terminis i en la forma que la llei preveu, els mitjans i actius que RENFE ha tingut afectes a la prestació de servicis ferroviaris.

Finalment, l'eventual existència d'una multitud d'actors en el mercat ferroviari fa necessària, d'altra banda, la creació d'un Comité de Regulació Ferroviària que resolga els conflictes que es plantegen entre estos i que garantisca un correcte funcionament del sistema.

Des de l'entrada en vigor d'esta llei, s'obri a la competència la prestació del servei de transport de mercaderies per ferrocarril en l'àmbit nacional i es permet l'accés de totes les empreses ferroviàries que duguen a terme transport internacional de mercaderies a les línies de la Xarxa Ferroviària d'Interés General que formen part de la denominada Xarxa Transeuropea de Transport Ferroviari de Mercaderies.

A Espanya coexistixen diverses xarxes ferroviàries de titularitat pública, tant en l'àmbit de la competència estatal com en el de l'autonòmica. La Constitució expressa, en l'article 149.1.21a i 24a, que l'Estat exercix la competència exclusiva en matèria de ferrocarrils i transports terrestres que transcórreguen pel territori de més d'una comunitat autònoma i el règim general de comunicacions així com en matèria d'obres públiques d'interés general o la realització del qual afecte més d'una comunitat autònoma. Igualment l'Estat té facultat per a regular les condicions bàsiques que garantisquen la igualtat de tots els espanyols en l'exercici dels drets i en el compliment dels deures constitucionals (article 149.1.1a), per a establir les bases i la coordinació de la planificació general de l'activitat econòmica (article 149.1.13a) i per a regular la Hisenda General i el deute de l'Estat (article 149.1.14a). Per la seua banda, l'article 148.1.5a expressa que les comunitats autònomes podran assumir competències en matèria de ferrocarrils l'itinerari de les quals es desenvolupe integrament en el territori de la comunitat autònoma i en els mateixos termes respecte del transport desenvolupat per este mitjà. Basant-se en això, la llei construeix el ja mencionat concepte de Xarxa Ferroviària d'Interés General sobre la qual l'Estat té competències plenes, d'igual manera que tenen competència plena les comunitats autònomes sobre les xarxes de la seua titularitat.

El títol I de la llei estableix les disposicions generals, determinant l'objecte i els fins que es persegueixen amb la nova regulació.

El títol II regula la infraestructura ferroviària, concretament, la Xarxa Ferroviària d'Interés General. S'ha previst un règim flexible de planificació, projecte i construcció.

Així mateix, este títol estableix la regulació en matèria d'establiment de zones de servei ferroviari, desenvolupa la incidència de la seua construcció sobre el planejament urbanístic i regula les limitacions a la propietat per mitjà de la determinació d'una zona de domini públic, una altra de protecció i d'un límit d'edificació respecte de la infraestructura ferroviària.

D'altra banda, el referit títol dissenya el règim d'administració de les infraestructures ferroviàries. La nova configuració del sector ferroviari estatal atribueix un paper essencial a l'administrador d'infraestructures ferroviàries. A este li corresponen, entre altres funcions, la construcció i administració de línies ferroviàries, de trams d'estes o d'altres elements de la infraestructura ferroviària que formen part de la xarxa de què, d'acord amb esta llei, és titular i, després de l'oportú conveni, de la de titularitat de l'Estat, l'elaboració de les declaracions sobre la xarxa i l'adjudicació de la capacitat de xarxa necessària per a la prestació dels serveis de transport ferroviari de viatgers i de mercaderies. Finalment i dins d'este mateix títol, la nova llei regula el règim aplicable a les infraestructures ferroviàries en els Ports i Aeroports i a les infraestructures ferroviàries de titularitat privada.

El títol III de la llei dedica el seu contingut a la regulació dels serveis addicionals, complementaris i auxiliars,

determinant tant el règim que els resulta aplicable com els subjectes facultats per a la seua prestació.

En matèria de transport ferroviari, el títol IV partix de la seua consideració com a servei d'interés general i essencial per a la comunitat que es presta en règim de lliure competència, en els termes previstos en la llei. L'accés per una empresa al mercat del transport ferroviari, tant de viatgers com de mercaderies, ha de fer-se per mitjà de l'obtenció de la corresponent llicència, acreditant, prèviament, el compliment d'una sèrie de requisits. Una vegada obtinguda per l'empresa la corresponent llicència, serà necessari que l'administrador d'infraestructures ferroviàries li adjudique la capacitat de xarxa necessària perquè pugua prestar serveis. No obstant això, el Consell de Ministres, d'ofici o a instància de les comunitats autònomes o corporacions locals corresponents, podrà declarar d'interés públic la prestació de determinats serveis de transport ferroviari sobre les línies o els trams que integren la Xarxa Ferroviària d'Interés General quan la dita prestació resulte deficitària o no es produísca en les adequades condicions de freqüència i qualitat, i siga necessària per a garantir la comunicació entre distintes localitats del territori espanyol. Una vegada declarada d'interés públic la prestació d'un determinat servei de transport ferroviari, les empreses ferroviàries, únicament, podran prestar-lo després de l'obtenció de la corresponent autorització, que serà atorgada pel Ministeri de Foment. Igualment, es preveu la possibilitat que el Govern, amb caràcter excepcional i transitori, pugua acordar l'assumpció, per l'Administració General de l'Estat, de la gestió de determinats serveis de transport per ferrocarril o l'explotació de certes infraestructures ferroviàries per a garantir la seguretat pública i la defensa nacional. Així mateix, es permet al Ministeri de Foment l'adopció de les mesures que resulten necessàries per a la correcta prestació dels serveis de transport de viatgers declarats d'interés públic o dels serveis addicionals, complementaris o auxiliars a estos.

Finalment, la llei pretén aclarir el règim jurídic aplicable al transport ferroviari a fi d'aportar seguretat jurídica als usuaris. A estos efectes, es determina el dret a accedir al servei de transport, en les adequades condicions de qualitat i de seguretat, condicionant les empreses ferroviàries a l'obtenció del corresponent certificat de seguretat que s'atorgarà pel Ministeri de Foment o per l'ens que este determine. Particularment, es preveu la possibilitat de crear, si així s'establira en la normativa comunitària, un òrgan administratiu específic que tinga com a finalitat l'atorgament dels referits certificats i, si és el cas, un altre que tinga per objecte la investigació d'accidents. Així mateix, es garanteix als usuaris l'oportuna indemnització en el cas que el servei no arribe a prestar-se o es preste inadecuadament.

Per a completar la regulació en matèria de transport ferroviari, el capítol IV del dit títol IV arreplega el règim del Registre Especial d'Empreses Ferroviàries i el corresponent al personal ferroviari.

El règim econòmic i tributari de la llei, que apareix arreplegat en el títol V, estableix les bases perquè les entitats públiques empresarials i, en general, el sistema ferroviari espanyol, siguen viables econòmicament. A més de les taxes per l'atorgament de llicències i certificats de seguretat, per la seguretat del transport ferroviari de viatgers, per l'homologació de centres de formació de personal ferroviari i de certificat de material rodant i per l'atorgament de títols al dit personal, la llei preveu l'existència de dos taxes addicionals. La

primera per utilització de línies ferroviàries integrants de la Xarxa Ferroviària d'Interés General que podrà exigir-se en ocasió de l'adjudicació de la capacitat de xarxa necessària per a la prestació dels diferents serveis ferroviaris, i la segona per la utilització d'estacions i altres instal·lacions ferroviàries. Finalment, la llei preveu un règim de tarifes o preus privats per la prestació, per l'administrador d'infraestructures ferroviàries o per tercers, de serveis addicionals, complementaris i auxiliars i per l'ús comercial de les seues instal·lacions i espais de què aquell siga titular.

Per la seua banda, el títol VI regula l'administració ferroviària, racionalitzant el sistema de què són peces clau el Govern i el Ministeri de Foment. Dins d'este, es crea el Comité de Regulació Ferroviària amb competències per a salvaguardar la pluralitat de l'oferta en la prestació dels serveis sobre la Xarxa Ferroviària d'Interés General i per a resoldre els conflictes entre empreses ferroviàries, entre altres.

El règim sancionador és objecte d'específic tractament en el títol VII, supera el règim de determinació de tipus infractors en blanc i especifica els incompliments normatius dignes de sanció. A més, s'actualitza i adapta a la nova realitat nascuda de la llei el règim tradicional d'infraccions i sancions, i es regula detalladament el procediment sancionador i l'eventual adopció de mesures provisionals.

Tanquen el text de la llei nou disposicions addicionals, sis transitòries, una derogatòria, tres finals i l'annex de definicions. A través d'estes normes, es regulen els nous ens que actuaran en el sector ferroviari estatal i s'estableix un règim escalonat i gradual d'obertura del mercat de transport ferroviari. A més, es preveu un règim transitori per al transport ferroviari de viatgers, reconeixent-se a RENFE-Operadora el dret a explotar els serveis que es presten, en la data d'entrada en vigor de la llei, sobre la Xarxa Ferroviària d'Interés General. La llei deroga expressament determinades normes, entre estes, la secció 2a del capítol II i els capítols III, IV i V del títol VI de la llei 16/1987, de 30 de juliol, d'Ordenació dels Transports Terrestres, quedant en vigor la resta dels preceptes d'esta llei. Finalment, donada la complexitat dels canvis que és necessari realitzar, s'ha previst una «vacatio legis» de sis mesos per a l'entrada en vigor de la llei, comptats des de la seua publicació en el «Boletín Oficial del Estado». En el dit termini, El Govern i el Ministeri de Foment hauran d'adoptar totes les mesures que siguen necessàries per al funcionament del nou model, especialment, l'aprovació dels Estatuts de les entitats públiques empresarials Administrador d'Infraestructures Ferroviàries i RENFE-Operadora.

TÍTOL I

Disposicions generals

Article 1. *Objecte de la llei.*

L'objecte d'esta llei és la regulació, en l'àmbit de la competència de l'Estat, de les infraestructures ferroviàries i de la prestació de serveis de transport ferroviari i altres addicionals, complementaris o auxiliars sobre aquelles.

Article 2. *Fins de la llei.*

Són fins d'esta llei els següents:

a) Garantir un sistema comú de transport ferroviari en el territori de l'Estat.

b) Mantindre la unitat de mercat en tot el territori espanyol, conforme a l'article 139.2 de la Constitució.

c) Satisfer les necessitats de la societat amb el màxim grau d'eficàcia.

d) Facilitar el desenvolupament de la política europea comuna de transport ferroviari, afavorint la interconnexió i la interoperabilitat dels sistemes ferroviaris i la intermodalitat dels serveis.

e) Determinar les pautes per a coordinar les actuacions dels diferents òrgans i Administracions públiques amb competències en matèria de transport, en la mesura que puguen incidir en el sector ferroviari.

f) Separar el règim jurídic aplicable a les infraestructures ferroviàries dels dels serveis que sobre estes es presten.

g) Preveure un sistema d'atorgament de llicències que permeten l'accés al mercat de les empreses ferroviàries.

h) Regular, dins de l'àmbit de la competència estatal, l'accés a la infraestructura ferroviària per mitjà d'un procediment per a l'adjudicació de capacitat basat en els principis d'objectivitat, transparència i no discriminació.

i) Promoure les condicions de competència en la prestació de serveis ferroviaris, d'acord amb el que esta estableix, amb respecte als principis d'objectivitat, transparència i no discriminació.

j) Establir els criteris perquè la prestació dels serveis ferroviaris es realitze amb eficàcia, continuïtat i en condicions idònies de seguretat.

k) Promoure i regular la construcció de noves infraestructures ferroviàries i el desenvolupament de nous serveis de competència estatal i impulsar la cohesió territorial, econòmica i social.

l) Assegurar l'eficiència del sistema ferroviari estatal per mitjà d'una adequada utilització dels recursos disponibles.

m) Protegir els interessos dels usuaris, amb atenció especial a les persones amb discapacitat o amb mobilitat reduïda, garantint els seus drets a l'accés als serveis de transport ferroviari en adequades condicions de qualitat i a l'elecció de l'empresa que els preste.

n) Determinar els òrgans que integren l'Administració ferroviària de l'Estat i el seu règim jurídic.

TÍTOL II

La infraestructura ferroviària

CAPÍTOL I

Disposicions generals

Article 3. *La infraestructura ferroviària.*

Als efectes d'esta llei, s'entendrà per infraestructura ferroviària la totalitat dels elements que formen part de les vies principals i de les de servei i els ramals de desviació per a particulars, llevat de les vies situades dins dels tallers de reparació de material rodant i dels dipòsits o garatges de màquines de tracció. Entre els dits elements es troben els terrenys, les estacions, les terminals de càrrega, les obres civils, els passos a nivell, les instal·lacions vinculades a la seguretat, a les telecomunicacions, a l'electrificació, a la senyalització de les línies, a l'enllumenat i a la transformació i el transport de l'energia elèctrica, els seus edificis annexos i qualssevol altres que reglamentàriament es determinen.

Article 4. *La Xarxa Ferroviària d'Interés General.*

1. La Xarxa Ferroviària d'Interés General està integrada per les infraestructures ferroviàries que resulten essencials per a garantir un sistema comú de transport ferroviari en tot el territori de l'Estat o l'administració conjunta del qual resulte necessària per al correcte funcionament d'este sistema comú de transport, com les vinculades als itineraris de trànsit internacional, les que enllacen les distintes comunitats autònomes i les seues connexions i accessos als principals nuclis de població i de transport o a instal·lacions essencials per a l'economia o la defensa nacional.

2. Correspon al ministre de Foment acordar, en cada moment, la inclusió, en la Xarxa Ferroviària d'Interés General, de noves infraestructures ferroviàries quan raons d'interés general així ho justifiquen, amb un informe previ de les comunitats autònomes afectades.

Si la infraestructura ferroviària que es pretén incloure en la Xarxa Ferroviària d'Interés General discorre, íntegrament, pel territori d'una sola comunitat autònoma i sense connexió amb la resta de la Xarxa, serà necessari per a esta inclusió el seu previ consentiment.

3. El ministre de Foment podrà excloure, amb un informe previ de les comunitats autònomes afectades, una determinada infraestructura ferroviària de la Xarxa Ferroviària d'Interés General sempre que hagen desaparegut els motius d'interés general que van justificar la seua inclusió en aquella. La dita infraestructura ferroviària podrà ser traspasada a la comunitat autònoma corresponent. L'expedient de traspàs es promourà a instància de la comunitat autònoma o del Ministeri de Foment, i serà resolt pel Consell de Ministres.

4. L'Estat i les comunitats autònomes amb infraestructures ferroviàries de la seua titularitat cooperaran per a facilitar la connexió entre estes infraestructures ferroviàries i la Xarxa Ferroviària d'Interés General, fomentant la interoperabilitat entre les diferents xarxes.

CAPÍTOL II

Planificació, projecte i construcció d'infraestructures ferroviàries integrants de la Xarxa Ferroviària d'Interés General

Article 5. *Planificació d'infraestructures ferroviàries integrants de la Xarxa Ferroviària d'Interés General.*

1. Correspon al Ministeri de Foment, oïdes les comunitats autònomes afectades, la planificació de les infraestructures ferroviàries integrants de la Xarxa Ferroviària d'Interés General i l'establiment o la modificació de les línies ferroviàries o de trams d'estes. Així mateix, caldrà ajustar-se a les regles que aquell determine respecte de l'establiment o la modificació d'altres elements que hagen de formar part de la Xarxa Ferroviària d'Interés General.

2. Per a l'establiment o la modificació d'una línia o tram integrant de la Xarxa Ferroviària d'Interés General, serà necessària l'aprovació, pel Ministeri de Foment, d'un estudi informatiu, d'acord amb el que preven esta llei i la normativa reglamentària que la desplegue.

L'estudi informatiu comprén l'anàlisi i la definició, en aspectes tant geogràfics com funcionals, de les opcions de traçat d'una actuació determinada i, si és el cas, de la selecció de l'alternativa més recomanable

com a solució proposada. L'estudi informatiu haurà d'incloure l'estudi d'impacte ambiental de les opcions plantejades i constituirà el document bàsic als efectes de la corresponent avaluació ambiental prevista en la legislació ambiental.

3. Per a la seua tramitació, el Ministeri de Foment haurà de remetre l'estudi informatiu corresponent a les comunitats autònomes i entitats locals afectades, a fi que, durant el termini d'un mes, examinen si el traçat proposat és el més adequat per a l'interés general i per als interessos que representen. Transcorregut el dit termini sense que les dites administracions públiques informen respecte d'això, s'entendrà que estan conformes amb la solució proposada.

En el cas de noves línies ferroviàries, de trams d'estes o d'altres elements de la infraestructura ferroviària, no inclosos en el planejament urbanístic vigent dels nuclis de població a qui afecten, que es manifestara disconformitat, necessàriament motivada, l'expedient serà elevat al Consell de Ministres que decidirà si procedix executar el projecte i, en este cas, acordarà la modificació o revisió del planejament afectat, que haurà d'acomodar-se a les determinacions del projecte en el termini d'un any des de la seua aprovació.

4. Amb caràcter simultani al tràmit d'informe a què es referix l'apartat anterior, l'estudi informatiu se sotmetrà, en la forma prevista en la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú, a un tràmit d'informació pública durant un període de 30 dies hàbils. Les observacions realitzades en este tràmit hauran de versar sobre la concepció global del traçat. La tramitació de l'expedient d'informació pública respon al Ministeri de Foment.

5. Una vegada conclusos els terminis d'audiència i informació pública, el Ministeri de Foment remetrà l'expedient complet, que inclourà l'estudi informatiu i el resultat dels tràmits d'audiència i informació pública, al Ministeri de Medi Ambient als efectes previstos en la legislació ambiental.

6. Completada la tramitació prevista en l'apartat anterior, correspondrà al Ministeri de Foment l'acte formal d'aprovació de l'estudi informatiu que determinarà la inclusió de la línia o tram de la xarxa a què este es referisca, en la Xarxa Ferroviària d'Interés General, de conformitat amb el que estableix l'article 4.2.

En ocasió de les revisions dels instruments de planejament urbanístic, o en els casos que s'aprove un tipus d'instrument distint de l'anteriorment vigent, s'inclouran les noves línies ferroviàries o trams d'estes continguts en els estudis informatius aprovats amb anterioritat.

Article 6. *Projecció i construcció d'infraestructures ferroviàries integrants de la Xarxa Ferroviària d'Interés General.*

1. Els projectes bàsics i de construcció de les línies ferroviàries o de trams d'estes s'aprovaran i executaran segons dispose la corresponent resolució del Ministeri de Foment que determine el seu establiment o, si és el cas, modificació. La referida resolució determinarà si l'exercici de les mencionades facultats correspon al Ministeri de Foment o a l'administrador d'infraestructures ferroviàries.

S'entén per projecte de construcció el que estableix el desenvolupament complet de la solució adoptada en

relació amb la necessitat d'una determinada infraestructura ferroviària, amb el detall necessari per a fer factible la seua construcció i posterior explotació. El projecte bàsic és la part del projecte de construcció que conté els aspectes geomètrics d'este, així com la definició concreta dels béns i drets afectats.

2. L'aprovació del corresponent projecte bàsic o el de construcció de línies ferroviàries, trams d'estes o altres elements de la infraestructura ferroviària o de modificació de les preexistents que requerisca la utilització de nous terrenys, suposarà la declaració d'utilitat pública o interès social, la necessitat d'ocupació i la seua declaració d'urgència, als efectes de l'expropiació forçosa d'aquells en què haja de construir-se la línia, el tram o l'element de la infraestructura ferroviària o que siguen necessaris per a modificar les preexistents, segons el que preveu la legislació expropiatòria.

3. Quan corresponga a l'administrador d'infraestructures ferroviàries la construcció de les infraestructures ferroviàries, la potestat expropiatòria serà exercida per l'Administració General de l'Estat i el beneficiari de l'expropiació serà l'administrador d'infraestructures ferroviàries, que abonarà el preu just de les expropiacions.

Article 7. *Incidència de les infraestructures ferroviàries sobre el planejament urbanístic. El control municipal.*

1. Els Plans Generals i la resta d'instruments generals d'ordenació urbanística qualificaran els terrenys que s'ocupen per les infraestructures ferroviàries que formen part de la Xarxa Ferroviària d'Interès General com a sistema general ferroviari o equivalent i no inclouran determinacions que impedisquen o pertorben l'exercici de les competències atribuïdes a l'administrador d'infraestructures ferroviàries.

2. Així mateix, en els casos en què s'acorde la redacció, revisió o modificació d'un instrument de planejament urbanístic que afecte línies ferroviàries, a trams d'estes, a altres elements de la infraestructura ferroviària o a les zones de servici previstes en l'article 9, l'òrgan amb facultats per a acordar la seua aprovació inicial haurà d'enviar, amb anterioritat a esta, el contingut del projecte al Ministeri de Foment perquè emeta, en el termini d'un mes computat des de la data de la seua recepció i amb caràcter vinculant quant a les matèries de la seua competència, informe que incloga les observacions que, si és el cas, estime convenientes. Si, transcorregut el dit termini, no s'ha evacuat l'informe mencionat pel referit Ministeri, s'entendrà la seua conformitat amb el projecte.

3. Les obres de construcció, reparació o conservació de línies ferroviàries, de trams d'estes o d'altres elements de la infraestructura tindran la consideració d'obres d'interès general i els seus projectes seran, prèviament a la seua aprovació, comunicats a l'administració urbanística competent, als efectes que comprove la seua adequació al corresponent estudi informatiu i emeta l'oportú informe, que s'entendrà que és favorable si transcorre un mes des de la presentació de l'oportuna documentació sense que s'haja remés.

Les dites obres no estaran sotmeses al control preventiu municipal al qual es referix l'article 84.1.b) de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les Bases del Règim Local.

4. L'administrador d'infraestructures ferroviàries no necessitarà les autoritzacions, permisos o llicències administratives de primera instal·lació, funcionament o

obertura previstes en la normativa vigent per al desenvolupament d'activitats vinculades, directament, al trànsit ferroviari.

5. Les autoritzacions i, si és el cas, les concessions atorgades a particulars per a la realització d'obres o activitats en la zona de servici, no eximiran els seus titulars d'obtenir els permisos, llicències i la resta d'autoritzacions que, en cada cas, siguen exigides per altres disposicions legals.

Article 8. *Passos a nivell.*

1. Els encreuaments de carreteres o altres vies de comunicació amb línies fèrries que es produïsquen per l'establiment o la modificació de qualsevol d'estes, hauran, en tot cas, de realitzar-se a distint nivell. Unicament, amb caràcter excepcional i per causes justificades, podrà autoritzar-se l'establiment provisional de nous passos a nivell pel temps estrictament necessari i en la forma que reglamentàriament s'establisca.

2. El Ministeri de Foment i les Administracions públiques amb competència en matèria de carreteres procediran, segons ho permeten les disponibilitats pressupostàries i conforme als convenis que, si és el cas, pogueren celebrar-se, a la supressió dels passos a nivell existents i, si és el cas, a la seua substitució per encreuaments a distint nivell, en la forma que reglamentàriament es determine.

3. El Ministeri de Foment, directament o a través de l'administrador d'infraestructures ferroviàries, i a fi de preservar i millorar la seguretat dels usuaris de les carreteres i camins i del ferrocarril, podrà realitzar la reordenació de passos a nivell, així com dels seus accessos, tant de titularitat pública com a privada, garantint en este últim cas l'accés als predis afectats.

4. L'aprovació administrativa dels projectes de construcció d'encreuaments a distint nivell i els de les obres necessàries per a la reordenació, concentració i millora dels passos a nivell i dels seus accessos, inclosa la millora de la seua visibilitat, portarà annexa la declaració d'utilitat pública i la urgència de l'ocupació als efectes de l'expropiació dels béns que puguen ser necessaris per a les dites actuacions. Per a l'aprovació dels mencionats projectes, no serà necessària l'existència del tràmit d'informació pública quan les actuacions a dur a terme no suposen una modificació substancial en la funcionalitat de la línia afectada.

Les referides obres no estan sotmeses als actes de control preventiu municipal a què es referix l'article 84.1.b) de la Llei Reguladora de les Bases del Règim Local i tenen el caràcter d'obres de conservació, manteniment i reposició d'instal·lacions ferroviàries. No obstant això, els projectes de noves construccions hauran de sotmetre's a informe de l'Administració urbanística competent, el qual s'entendrà emés favorablement si no s'ha evacuat, de forma expressa, en el termini d'un mes des de la recepció de la documentació.

5. Els passos a nivell particulars existents, establits per al servici de determinades finques o d'explotacions de qualsevol classe, es regiran per les condicions fixades en la corresponent autorització, quedant expressament prohibida la seua utilització per persones distintes o per a trànsits o fins diferents dels compresos en aquella. El Ministeri de Foment podrà, d'ofici o a proposta de les Administracions públiques competents en matèria de carreteres, acordar la clausura dels passos a nivell establits en camins privats quan els titulars d'estos no respecten les condicions de l'autorització o no atenguen

degudament la seua conservació, protecció i senyalització, o quan l'encreuament de la via puga realitzar-se per altres passos pròxims, al mateix o a distint nivell. Es podran modificar les condicions de l'autorització atorgada per a l'establiment del pas a nivell o imposar noves exigències de seguretat o de pas quan les circumstàncies del camí o de l'encreuament hagen variat des de la data d'atorgament d'aquella.

6. No tindran la consideració de passos a nivell als efectes d'esta llei, les interseccions de camins o vies de comunicació amb línies ferroviàries quan aquelles es produïsquen dins de zones industrials o portuàries o en els accessos a estes, sempre que es donen conjuntament les circumstàncies següents:

a) Que l'entitat explotadora de les dites línies ferroviàries compartisca amb la responsable de la carretera l'ordenació dels trànsits en els punts d'encreuament.

b) Que la preferència en els dits punts quede fixada en cada moment d'acord amb el referit sistema d'ordenació dels trànsits, podent arribar a compartir la plataforma de la línia ferroviària amb el trànsit viari.

Les dites interseccions hauran de comptar amb la protecció que corresponga conforme al que es determine reglamentàriament i els trens hauran de limitar la seua velocitat màxima de circulació per aquelles a 40 quilòmetres per hora.

Article 9. *Zones de servici ferroviari.*

1. El Ministeri de Foment podrà delimitar, especialment en àmbits vinculats a estacions o terminals de càrrega, zones de servici ferroviari que inclouran els terrenys necessaris per a l'execució d'infraestructures ferroviàries i per a la realització de les activitats pròpies de l'administrador d'infraestructures ferroviàries, els destinats a tasques complementàries d'aquelles i els espais de reserva que garantisquen el desenvolupament del servici ferroviari.

Sense perjudi de les activitats a què es referix el paràgraf anterior, dins de la zona de servici ferroviari podran realitzar-se'n d'altres de caràcter industrial, comercial i de servicis la localització de les quals estiga justificada per la seua relació amb aquelles, de conformitat amb el que determine el Projecte de Delimitació i Utilització d'Espais Ferroviaris i el planejament urbanístic corresponent.

El règim aplicable, dins de les zones de servici ferroviari, als terrenys necessaris per a l'execució d'infraestructures ferroviàries i per a la realització de les activitats pròpies de l'administrador d'infraestructures ferroviàries, s'ajustarà al que disposa el Projecte de Delimitació i Utilització d'Espais Ferroviaris a què es referix l'apartat següent.

2. L'establiment de la zona de servici es farà a través d'un Projecte de Delimitació i Utilització d'Espais Ferroviaris, que inclourà les activitats que es preveu desenvolupar en les diverses àrees així com la seua justificació o conveniència. El Projecte serà elaborat per l'administrador d'infraestructures ferroviàries i aprovat pel ministre de Foment. Reglamentàriament, s'establirà el contingut, la documentació i el procediment que s'ha de seguir per a la seua aprovació, que comprendrà, necessàriament, l'emissió d'informe per les administracions urbanístiques locals i autonòmiques sobre aspectes de la seua competència.

L'aprovació del Projecte de Delimitació i Utilització d'Espais Ferroviaris portarà implícita la declaració d'utilitat pública o interès social, la necessitat d'ocupació i la declaració d'urgència d'esta, als efectes expropiatoris, dels béns i drets necessaris per a la seua implantació.

Article 10. *Consideració urbanística de les zones de servici.*

1. Els Plans Generals i la resta d'instruments generals d'ordenació urbanística qualificaran els terrenys destinats a zones de servici ferroviari com a sistema general ferroviari o equivalent i no inclouran determinacions que impedisquen o pertorben l'exercici de les competències atribuïdes a l'administrador d'infraestructures ferroviàries.

2. El sistema general ferroviari referit a les zones de servici establert en l'oportú Projecte de Delimitació i Utilització d'Espais Ferroviaris es desenvoluparà a través d'un Pla Especial d'ordenació de la zona de servici ferroviari o instrument equivalent, que es tramitarà de la manera següent:

a) L'administrador d'infraestructures ferroviàries podrà formular el projecte del referit Pla Especial, que es tramitarà i aprovarà, com a pla d'iniciativa pública, per l'autoritat urbanística competent conforme a la legislació aplicable en cada cas.

b) Conclosa la tramitació, amb caràcter previ a l'aprovació definitiva, l'autoritat urbanística competent traslladarà el projecte del Pla a l'administrador d'infraestructures ferroviàries, perquè este emeta informe sobre les qüestions de la seua competència en el termini màxim d'un mes.

c) En el cas que no es trasllade del projecte del Pla, en el termini de sis mesos des de la seua remissió per l'administrador d'infraestructures ferroviàries a l'òrgan encarregat de la seua tramitació, o de desacord entre estes dos autoritats sobre el seu contingut, l'Administració urbanística no podrà aprovar-lo definitivament, i haurà d'iniciar un període de negociació amb l'administrador d'infraestructures ferroviàries a fi d'obtenir un acord exprés en el termini de dos mesos. Transcorregut el dit termini sense acord, es remetrà l'expedient al Consell de Ministres, que resoldrà, amb caràcter vinculant, sobre les qüestions objecte de discrepància.

3. Les obres que es duguen a terme en la zona de servici ferroviari hauran d'adaptar-se al Pla Especial d'ordenació d'esta o a l'instrument equivalent. Per a la constatació d'este requisit haurà de sol·licitar-se, abans de la seua realització, informe a l'Administració urbanística competent, que s'entendrà que és favorable si transcorre un mes des de la presentació de la corresponent documentació sense que s'haja remés.

4. En el cas que no s'haja aprovat el Pla Especial d'ordenació de la zona de servici ferroviari o l'instrument equivalent a què es referix l'apartat anterior, les obres que realitze l'administrador d'infraestructures ferroviàries en la zona de servici ferroviari hauran de ser compatibles amb el Projecte de Delimitació i Utilització d'Espais Ferroviaris.

5. No procedirà la suspensió de l'execució, pels òrgans urbanístics, de les obres que es realitzen per l'administrador d'infraestructures ferroviàries quan estes es duguen a terme en compliment dels plans i dels projectes d'obres aprovats pels òrgans competents.

Article 11. Clausura de línies o trams de la infraestructura ferroviària.

1. Quan el resultat econòmic de l'explotació d'una línia ferroviària siga altament deficitari, el Consell de Ministres, a instància del ministre de Foment, podrà acordar-ne la clausura. En la proposta que formule el ministre de Foment al Consell de Ministres, s'acreditarà el compliment previ del que preveu l'article 4.3.

2. Amb caràcter previ a l'adopció de l'acord de clausura de la línia o tram afectat, el Ministeri de Foment ho posarà en coneixement de les comunitats autònomes o entitats locals que puguen resultar afectades. Si les comunitats autònomes o Entitats Locals no assumixen el finançament per a l'administració de la línia ferroviària o tram d'esta, el Consell de Ministres acordarà la seua clausura.

3. La clausura d'elements distints de les línies i trams s'acordarà d'acord amb les condicions que fixe el Ministeri de Foment i d'acord amb les condicions i el procediment previstos en els apartats precedents.

CAPÍTOL III**Limitacions a la propietat****Article 12. Zona de domini públic, zona de protecció i límit d'edificació.**

Als efectes d'esta llei, s'establixen en les línies ferroviàries que formen part de la Xarxa Ferroviària d'Interès General, una zona de domini públic, una altra de protecció i un límit d'edificació. Tant les referides zones com el límit d'edificació es regiran pel que estableix esta llei i les seues disposicions de desplegament.

Els òrgans de l'Administració de l'Estat, en l'exercici de les facultats que els corresponguen en relació amb les zones de domini públic i de protecció i amb el límit d'edificació, es coordinaran amb els altres òrgans d'esta o d'altres Administracions públiques als quals, legalment, se'ls conferisquen competències en relació amb terrenys que meresquen una especial salvaguarda.

Article 13. Zona de domini públic.

1. Comprenen la zona de domini públic els terrenys ocupats per les línies ferroviàries que formen part de la Xarxa Ferroviària d'Interès General i una franja de terreny de huit metres a cada costat de la plataforma, mesura en horitzontal i perpendicularment a l'eix d'esta, des de l'aresta exterior de l'esplanació.

2. L'aresta exterior de l'esplanació és la intersecció del talús del desmunt, del terraplé o, si és el cas, dels murs de sosteniment confrontants amb el terreny natural.

3. En els casos especials de ponts, viaductes, estructures o obres semblants, es podran fixar com a arestes exteriors de l'esplanació les línies de projecció vertical de la vora de les obres sobre el terreny, sent, en tot cas, de domini públic el terreny comprés entre les referides línies.

4. En els túnels, la determinació de la zona de domini públic s'estendrà a la superfície dels terrenys necessaris per a assegurar la conservació i el manteniment de l'obra, d'acord amb les característiques geotècniques del terreny, la seua alçada sobre aquells i la disposició dels seus elements, tenint en compte circumstàncies com ara la ventilació i els accessos.

Article 14. Zona de protecció.

La zona de protecció de les línies ferroviàries consistix en una franja de terreny a cada costat d'estes delimitada, interiorment, per la zona de domini públic definida en l'article anterior i, exteriorment, per dos línies paral·leles situades a 70 metres de les arestes exteriors de l'esplanació.

Article 15. Normes especials.

1. Per a executar, en les zones de domini públic i de protecció de la infraestructura ferroviària, qualsevol tipus d'obres o instal·lacions fixes o provisionals, canviar el destí d'estes o el tipus d'activitat que s'hi pot realitzar i plantar o talar arbres, es requerirà la prèvia autorització de l'administrador d'infraestructures ferroviàries. El que disposa este apartat s'entén sense perjudi de les competències d'altres Administracions públiques.

Qualsevol obres que es duguen a terme en la zona de domini públic i en la zona de protecció i que tinguen com a finalitat salvaguardar paisatges o construccions o limitar el soroll que provoca el trànsit per les línies ferroviàries, seran costejades pels promotors d'estes.

No obstant l'anterior, només podran realitzar-se obres o instal·lacions en la zona de domini públic, després de l'autorització de l'administrador d'infraestructures ferroviàries, quan siguen necessàries per a la prestació del servici ferroviari o bé quan la prestació d'un servici d'interès general així ho requerisca. Excepcionalment i per causes degudament justificades, podrà autoritzar-se l'encreuament de la zona de domini públic, tant aeri com subterrani, per obres i instal·lacions d'interès privat.

En els supòsits d'ocupació de la zona de domini públic ferroviari, el que la realitze estarà obligat a la neteja i arrega del material situat en els terrenys ocupats fins al límit de la mencionada zona de domini públic, després del requeriment de l'Administració pública o de l'administrador d'infraestructures ferroviàries titular de la línia. Si no s'atén el requeriment dins del termini conferit, actuarà de forma subsidiària la mencionada Administració pública o l'administrador d'infraestructures ferroviàries titular de la línia, per mitjà de la realització de les necessàries labors de neteja i arrega del material, quedant l'ocupant dels terrenys obligat a rescabalar els gastos en què s'haja incorregut per la dita actuació.

2. En la zona de protecció no podran realitzar-se obres ni es permetran més usos que aquells que siguen compatibles amb la seguretat del trànsit ferroviari després de l'autorització, en qualsevol cas, de l'administrador d'infraestructures ferroviàries. Este podrà utilitzar o autoritzar la utilització de la zona de protecció per raons d'interès general o quan ho requerisca el millor servici de la línia ferroviària.

Seràn indemnitzables l'ocupació de la zona de protecció i els danys i perjudis que es causen per la seua utilització, d'acord amb el que estableix la Llei de 16 de desembre de 1954, d'Expropiació Forçosa.

La denegació de l'autorització haurà de fundar-se en les previsions dels plans o projectes d'ampliació o variació de la línia ferroviària en els deu anys posteriors a l'acord.

3. Podran realitzar-se cultius agrícoles en la zona de protecció, sense necessitat d'autorització prèvia, sempre que es garantisca la correcta evacuació de les

aigües de reg i no es causen perjudis a l'esplanació, quedant prohibida la crema de restolls.

4. En les construccions i instal·lacions ja existents podran realitzar-se, exclusivament, obres de reparació i millora, sempre que no suposen augment de volum de la construcció i sense que l'increment de valor que aquelles comporten puguen ser tingudes en compte als efectes expropiatoris. En tot cas, estes obres requeriran la prèvia autorització de l'administrador d'infraestructures ferroviàries, sense perjudis dels altres permisos o autoritzacions que puguen resultar necessaris en funció de la normativa aplicable.

5. Reglamentàriament, podrà determinar-se una distància inferior a l'establida en els articles precedents per a delimitar la zona de domini públic i la de protecció, en funció de les característiques tècniques de la línia ferroviària de què es tracte i de les característiques del sòl pel qual discórrega la dita línia.

6. En sòl classificat com a urbà consolidat pel corresponent planejament urbanístic, les distàncies establides en els articles anteriors per a la protecció de la infraestructura ferroviària seran de cinc metres per a la zona de domini públic i de huit metres per a la de protecció, comptats en tots els casos des de les arestes exteriors de l'esplanació. Les dites distàncies podran ser reduïdes pel Ministeri de Foment, sempre que s'acredite la necessitat de la reducció i no s'ocasionen perjudis a la regularitat, conservació i el lliure trànsit del ferrocarril sense que, en cap cas, la corresponent a la zona de domini públic pugui ser inferior a dos metres.

Article 16. *Límit d'edificació.*

1. A un costat i a l'altre de les línies ferroviàries que formen part de la Xarxa Ferroviària d'Interés General s'establirà la línia límit d'edificació, des de la qual fins a la línia ferroviària queda prohibida qualsevol tipus d'obra de construcció, reconstrucció o ampliació, a excepció de les que resulten imprescindibles per a la conservació i manteniment de les edificacions existents en el moment de l'entrada en vigor d'esta llei. Igualment, queda prohibit l'establiment de noves línies elèctriques d'alta tensió dins de la superfície afectada per la línia límit d'edificació.

2. La línia límit d'edificació se situa a 50 metres de l'aresta exterior més pròxima de la plataforma, mesurats horitzontalment a partir de la mencionada aresta.

Reglamentàriament, podrà determinar-se una distància inferior a la prevista en el paràgraf anterior per a la línia límit d'edificació, en funció de les característiques de les línies.

3. Així mateix, el Ministeri de Foment, amb un informe previ de les comunitats autònomes i entitats locals afectades, podrà, per raons geogràfiques o socioeconòmiques, fixar una línia límit d'edificació diferent de l'establida amb caràcter general, aplicable a determinades línies ferroviàries que formen part de la Xarxa Ferroviària d'Interés General, en zones o àrees delimitades.

4. Amb caràcter general, en les línies ferroviàries que formen part de la Xarxa Ferroviària d'Interés General que discórreguen per zones urbanes, el Ministeri de Foment podrà establir la línia límit d'edificació a una distància inferior a la fixada en l'apartat 2, sempre que ho permeti el planejament urbanístic corresponent.

Article 17. *Expropiació de béns existents en la zona de protecció fins a la línia límit d'edificació.*

En la zona de protecció fins a la línia límit d'edificació, l'administrador d'infraestructures ferroviàries podrà sol·licitar al Ministeri de Foment l'expropiació de béns que passaran a tindre la consideració de domini públic, entenent-se implícita la declaració d'utilitat pública i la necessitat de la seua ocupació, sempre que es justifique el seu interès per a la idònia prestació dels servicis ferroviaris i per a la seguretat de la circulació.

Article 18. *Obres i activitats il·legals en zones de domini públic o de protecció de la infraestructura ferroviària.*

1. Els delegats de Govern, a instància del Ministeri de Foment o de l'administrador d'infraestructures ferroviàries, disposaran la paralització de les obres o instal·lacions i la suspensió d'usos prohibits, no autoritzats o que no s'ajusten a les condicions establides en les autoritzacions. Així mateix, es podrà procedir al precinte de les obres o instal·lacions afectades.

2. El delegat del Govern sol·licitarà del Ministeri de Foment o de l'administrador d'infraestructures ferroviàries, que procedisca a efectuar l'adequada comprovació de les obres paralitzades i els usos suspesos, havent d'adoptar, en el termini de dos mesos des que es produïssa la instància i després de l'audiència dels que puguen resultar directament afectats, una de les resolucions següents:

a) La demolició de les obres o instal·lacions i la prohibició definitiva dels usos prohibits, no autoritzats o que no s'ajusten a les autoritzacions atorgades.

b) La iniciació de l'oportú expedient per a l'eventual regularització de les obres o instal·lacions o autorització dels usos permesos.

3. L'adopció dels oportuns acords es farà sense perjudis de les sancions i de les responsabilitats de tot tipus que resulten procedents.

CAPÍTOL IV

L'administració de les infraestructures ferroviàries

Article 19. *Contingut i abast de l'administració de les infraestructures ferroviàries.*

1. L'administració de les infraestructures ferroviàries integrades en la Xarxa Ferroviària d'Interés General té per objecte el manteniment i l'explotació d'aquelles, així com la gestió del seu sistema de control, de circulació i de seguretat.

2. L'administració de les infraestructures ferroviàries és un servici d'interés general i essencial per a la comunitat que es prestarà en la forma prevista en esta llei.

CAPÍTOL V

L'administrador d'infraestructures ferroviàries

Article 20. *Naturalesa jurídica de l'administrador d'infraestructures ferroviàries.*

L'administració de les infraestructures ferroviàries i, si és el cas, la seua construcció, correspondran, dins de l'àmbit de la competència estatal, a una entitat pública

empresarial adscrita al Ministeri de Foment, que tindrà personalitat jurídica pròpia, plena capacitat d'obrar i patrimoni propi i es regirà pel que estableix esta llei, la Llei 6/1997, de 14 d'abril, d'Organització i Funcionament de l'Administració General de l'Estat, el seu propi Estatut i les altres normes que li siguin d'aplicació.

Article 21. Competències i funcions de l'administrador d'infraestructures ferroviàries.

1. Corresponen a l'administrador d'infraestructures ferroviàries les competències següents:

a) L'aprovació dels projectes bàsics i de construcció d'infraestructures ferroviàries que hagen de formar part de la Xarxa Ferroviària d'Interès General i la seua construcció, sempre que es duga a terme amb els seus propis recursos i d'acord amb el que determine el Ministeri de Foment.

b) La construcció, amb recursos aliens, d'infraestructures ferroviàries, d'acord amb el corresponent conveni.

c) L'administració de les infraestructures ferroviàries de la seua titularitat i de les que se li encomane per mitjà de l'oportú conveni.

d) El control i inspecció de la infraestructura ferroviària que administre, de les seues zones de protecció i de la circulació ferroviària que sobre esta es produïska.

e) L'explotació dels béns de la seua titularitat, dels que li siguin adscrits i d'aquells la gestió dels quals se li encomane.

f) L'elaboració i publicació de la declaració sobre la xarxa, a la qual es referix l'article 29.1.

g) L'adjudicació de capacitat d'infraestructura a les empreses ferroviàries que ho sol·liciten i la celebració d'acords marc amb aquelles.

h) L'emissió d'informes amb caràcter previ a l'atorgament, pel Ministeri de Foment, de les llicències d'empresa ferroviària i de les autoritzacions per a prestar servicis que s'hagen declarat d'interès públic, en els casos previstos en esta llei.

i) L'atorgament dels certificats de seguretat, quan així es determine pel Ministeri de Foment.

j) La prestació de servicis addicionals, complementaris i auxiliars al servici de transport ferroviari.

k) La fixació de les tarifes per la prestació de servicis addicionals, complementaris i auxiliars.

l) El cobrament dels cànon per utilització de les infraestructures ferroviàries i, si és el cas, de les tarifes per la prestació de servicis addicionals, complementaris i auxiliars.

m) La cooperació, amb els organismes que en altres Estats membres de la Unió Europea administren les infraestructures ferroviàries, per a establir i adjudicar capacitat d'infraestructura que comprega més d'una xarxa nacional.

n) La resolució de les reclamacions de responsabilitat patrimonial que es formulen respecte de l'actuació d'este.

o) Qualsevol altres que se li assignen en esta llei o en les seues disposicions de desenvolupament.

2. L'administrador d'infraestructures ferroviàries no podrà prestar servicis de transport ferroviari, excepte aquells que siguin inherents a la seua pròpia activitat.

3. Per al compliment de les seues funcions, l'administrador d'infraestructures ferroviàries podrà realitzar qualsevol classe d'actes d'administració i disposició previstos en la legislació civil i mercantil.

4. En l'exercici de les seues funcions, l'administrador d'infraestructures ferroviàries actuarà amb autonomia de gestió, dins dels límits establits pel seu Estatut i tenint en compte, en tot cas, la garantia de l'interès públic, la satisfacció de les necessitats socials, la seguretat dels usuaris i l'eficàcia global del sistema ferroviari.

Article 22. Administració i construcció de la infraestructura ferroviària per l'administrador d'infraestructures ferroviàries.

1. Correspon a l'administrador d'infraestructures ferroviàries l'administració de les infraestructures ferroviàries de què és titular.

2. A més, el Ministeri d'Hisenda i el de Foment podran encomanar l'administració de les infraestructures que siguin de titularitat de l'Estat, a l'administrador d'infraestructures ferroviàries, establint les directrius bàsiques que hagen de presidir la dita comanda, assenyalant els objectius i fins que s'hagen d'aconseguir, determinant els nivells d'inversió i proposant la quantia de les aportacions econòmiques de l'Estat, als efectes de la seua inclusió en la corresponent Llei de Pressupostos Generals de l'Estat. Els referits punts es plasmaran en l'oportú conveni o contracte-programa. Este haurà de garantir la coherència i continuïtat de la gestió de la xarxa la titularitat de la qual pertany a l'Estat, recollirà els resultats d'esta, comprometrà el corresponent suport financer i podrà atribuir a l'administrador d'infraestructures ferroviàries l'exercici de les facultats a què es referix l'apartat 2 de l'article 24, respecte dels béns de domini públic de titularitat estatal vinculats a l'activitat ferroviària.

La Intervenció General de l'Administració de l'Estat emetrà un informe de control financer sobre el grau d'execució de les previsions econòmiques del contracte-programa, en el qual s'arregue la seua opinió tècnica sobre la liquidació de les aportacions a efectuar per l'Estat.

3. La construcció i administració de la infraestructura ferroviària per l'administrador d'infraestructures ferroviàries s'efectuarà d'acord amb les regles següents:

a) Es podrà escometre pel mateix administrador d'infraestructures ferroviàries la construcció i administració, inclòs el manteniment, de les línies de la seua titularitat o la d'aquelles que li encomane el Ministeri de Foment, d'acord amb el que preveu l'apartat 1, paràgrafs a) i b) de l'article precedent.

b) L'administrador d'infraestructures ferroviàries tramitarà els expedients de contractació relatius a la construcció o modificació de les infraestructures ferroviàries i serà competent per a seleccionar el contractista a qui s'encomane l'execució del contracte, ajustant la seua activitat al text refós de la Llei de Contractes de les Administracions Públiques, aprovat Pel Reial Decret Legislatiu 2/2000, de 16 de juny.

c) L'activitat de contractació en relació amb l'electricitat i senyalització, el manteniment de la infraestructura ferroviària i la gestió del sistema de control, circulació i seguretat del trànsit, es durà a terme per l'administrador d'infraestructures ferroviàries d'acord amb la Llei 48/1998, de 30 de desembre, sobre els procediments de

contractació en els sectors de l'aigua, l'energia, els transports i les telecomunicacions, per la qual s'incorporen a l'ordenament jurídic espanyol les Directives 93/38/CEE i 92/13/CEE. En els supòsits en què no s'aplique esta llei, l'administrador d'infraestructures ferroviàries acomodarà la seua actuació a l'ordenament jurídic privat, amb observança dels principis de publicitat i concurrència, en els termes que determine el seu Estatut.

4. No obstant això, les funcions inherents a la gestió del sistema de control, de circulació i de seguretat no podran encomanar-se a tercers.

5. L'administrador d'infraestructures ferroviàries podrà realitzar la construcció o administració d'infraestructures ferroviàries per mitjà de la celebració de l'oportú contracte de concessió d'obres públiques, que es regirà pel que disposa el text refós de la Llei de Contractes de les Administracions Públiques, amb les especificacions previstes en la present llei. En este cas, l'administrador d'infraestructures ferroviàries serà responsable del resultat de l'activitat que realitze el concessionari.

En el plec de clàusules administratives que regisca el contracte podrà preveure's que el concessionari siga retribuït per l'execució de l'obra per mitjà del preu que abonon els usuaris per la utilització de les infraestructures, pels rendiments procedents de l'explotació de les zones comercials vinculades a estes o per la realització d'activitats complementàries com l'aprofitament d'establiments d'hoteleria, estacions de servici, aparcaments de vehicles o establiments d'oci o recreació i, si és el cas, per mitjà de les aportacions que puga realitzar el mateix administrador d'infraestructures ferroviàries.

Article 23. *Recursos de l'administrador d'infraestructures ferroviàries.*

Els recursos econòmics de l'administrador d'infraestructures ferroviàries podran ser qualsevol dels enumerats en l'apartat 1 de l'article 65 de la Llei d'Organització i Funcionament de l'Administració General de l'Estat. Entre els recursos econòmics de l'administrador d'infraestructures ferroviàries s'inclouen:

1r. Les aportacions patrimonials de l'Estat, que constituïran els recursos propis de l'ens.

2n. Els que obtinga per la gestió i explotació del seu patrimoni o d'aquell la gestió del qual se li encomane, i per la prestació de servicis a tercers.

3r. Els ingressos, comercials o d'una altra naturalesa, que obtinga per l'execució dels convenis o contractes-programa celebrats amb l'Estat per a la construcció i administració de les infraestructures ferroviàries de titularitat de l'Estat.

4t. Les taxes l'import de les quals haja de percebre per afectació, d'acord amb esta llei.

5t. Els fons comunitaris que li puguen ser assignats.

6t. Els cànon que perceba per la utilització de les infraestructures ferroviàries.

7m. Les subvencions que, si és el cas, puguen incloure's en els Pressupostos Generals de l'Estat.

8u. Les aportacions de l'Estat a títol de préstec, que, si és el cas, puguen incloure's en els Pressupostos Generals de l'Estat de cada exercici.

9é. Els recursos financers procedents d'operacions d'endeutament, el límit anual dels quals serà fixat en les lleis de Pressupostos Generals de l'Estat de cada exercici.

10é. Les donacions.

11é. Els que obtinga per l'execució dels convenis que celebre amb les comunitats autònomes, entitats locals o amb entitats privades.

12é. Qualsevol altres ingressos financers o no financers i altres que obtinga d'acord amb el que preveu la llei o en les normes reglamentàries que la despleguen.

Article 24. *Patrimoni de l'administrador d'infraestructures ferroviàries.*

1. L'administrador d'infraestructures ferroviàries tindrà, per al compliment dels seus fins, un patrimoni propi, distint del de l'Administració General de l'Estat, integrat pel conjunt de béns, drets i obligacions de què siga titular.

Són de titularitat de l'administrador d'infraestructures ferroviàries els béns i drets que se li assignen per llei o reglament i els que adquirisca o construïska amb els seus propis recursos.

En cap cas seran de patrimoni de l'administrador d'infraestructures ferroviàries les infraestructures que, en el futur, es construïsqen a càrrec dels recursos de l'Estat o d'un tercer.

2. L'administrador d'infraestructures ferroviàries podrà exercir, en qualsevol moment, respecte dels béns de domini públic de la seua titularitat o d'aquells la gestió del qual li haja sigut atribuïda per l'Estat, les facultats d'administració, defensa, policia, investigació, delimitació i recuperació possessòria que atorga a l'Administració General de l'Estat el text articulat de la Llei de Patrimoni de l'Estat, aprovat per Decret 1022/1964, de 15 d'abril.

Igualment, correspondrà a l'administrador d'infraestructures ferroviàries, respecte dels referits béns de domini públic de la seua titularitat, establir el règim del seu ús i atorgar les autoritzacions, i la resta de títols que permeten la seua eventual utilització per tercers.

3. Són de domini públic totes les línies, els terrenys per estes ocupats i les instal·lacions que es realitzen íntegrament en la zona de domini públic. Els béns de domini públic de titularitat de l'administrador d'infraestructures ferroviàries que resulten innecessaris per a la prestació dels servicis d'interés general i essencials per a la comunitat que realitza, podran ser desafectats per aquell. La desafectació es durà a terme després de la declaració d'innecessarietat realitzada per l'òrgan competent de l'administrador d'infraestructures ferroviàries que s'establisca en el seu Estatut i determinarà la incorporació al seu patrimoni dels béns desafectats, que podran ser objecte d'alienació o permuta.

4. Els béns de domini públic de l'Estat la gestió dels quals corresponga a l'administrador d'infraestructures ferroviàries i que resulten innecessaris per a la prestació dels servicis d'interés general podran ser desafectats pel Ministeri de Foment després de comunicar-ho al Ministeri d'Hisenda. Els béns desafectats s'incorporaran al patrimoni de l'administrador d'infraestructures ferroviàries.

Article 25. *Contractació del personal laboral i règim pressupostari.*

1. El règim jurídic del personal laboral de l'administrador d'infraestructures ferroviàries i la seua contractació s'ajustarà al Dret laboral, segons el que preveu l'arti-

cle 55.1 i 2 de la Llei 6/1997, de 14 d'abril, d'Organització i Funcionament de l'Administració General de l'Estat.

2. El règim pressupostari, l'economicofinancer, el de comptabilitat, el d'intervenció i el de control financer de l'administrador d'infraestructures ferroviàries seran determinats en el seu Estatut, segons el que estableix el text refós de la Llei General Pressupostària aprovat pel Reial Decret 1091/1988, de 23 de setembre.

Article 26. Règim tributari.

L'administrador d'infraestructures ferroviàries quedarà sotmés al règim tributari propi de les entitats públiques empresarials, amb les particularitats que esta llei preveu.

Article 27. Control de l'actuació de l'administrador d'infraestructures ferroviàries.

1. El control tècnic i d'eficàcia de la gestió que ha de dur a terme l'administrador d'infraestructures ferroviàries es realitzarà pel Ministeri de Foment, bàsicament, a través dels procediments següents:

a) Per mitjà de la seua intervenció, en el procediment d'aprovació dels pressupostos d'explotació i capital i en el Programa d'actuació, inversions i finançament de l'administrador d'infraestructures ferroviàries.

b) Per mitjà de les auditories o els controls financers i de gestió que resulten necessaris i que duga a terme el mateix Ministeri o l'entitat que este designe i sense perjudi de les funcions pròpies de la Intervenció General de l'Administració de l'Estat.

c) A través de la comunicació per l'administrador d'infraestructures ferroviàries de les dades i acords relatius a les qüestions que determine podent, en tot cas, requerir la documentació que estime necessària, i realitzar, directament, l'examen de la comptabilitat o altres aspectes de la gestió, quan ho considere convenient.

d) Duent a terme les actuacions inspectores sobre la prestació dels servicis.

2. El control pressupostari i financer de l'administrador d'infraestructures ferroviàries es realitzarà de conformitat amb el que estableix el text refós de la Llei General Pressupostària.

Article 28. Estatut de l'administrador d'infraestructures ferroviàries.

Correspondrà al Consell de Ministres, per mitjà de reial decret, a iniciativa del Ministeri de Foment i a proposta conjunta dels Ministeris d'Administracions Públiques i d'Hisenda, aprovar l'Estatut de l'administrador d'infraestructures ferroviàries. L'Estatut determinarà la seua estructura organitzativa bàsica, els seus òrgans de direcció, la seua composició i atribucions i el seu règim jurídic, que s'ajustarà, en tot cas, als criteris establits en esta llei.

CAPÍTOL VI

Declaració sobre la xarxa

Article 29. Contingut, elaboració, característiques i publicació de la declaració sobre la xarxa.

1. La declaració sobre la xarxa exposarà les característiques de la infraestructura posada a disposició de

les empreses ferroviàries i informarà sobre la capacitat de cada tram de la xarxa i sobre les condicions d'accés a esta. Així mateix, detallarà les normes generals, terminis, procediments i criteris que regisquen en relació amb l'adjudicació de capacitat i els cànons i principis de tarifació que s'han d'aplicar als diferents servicis que presten les empreses ferroviàries. Finalment, contindrà qualsevol altra informació que puga ser necessària per a cursar una sol·licitud de capacitat d'infraestructura.

L'administrador d'infraestructures ferroviàries està obligat a elaborar i publicar la referida declaració sobre la xarxa.

2. El Ministeri de Foment, per mitjà d'orde, determinarà el contingut de la declaració sobre la xarxa.

CAPÍTOL VII

Adjudicació de capacitat d'infraestructura

Article 30. Concepte d'adjudicació de capacitat.

L'adjudicació de capacitat d'infraestructura és l'assignació per part de l'administrador d'infraestructures ferroviàries d'aquelles franges horàries, definides en la declaració sobre la xarxa, als corresponents candidats a fi que un tren puga circular, entre dos punts, durant un període de temps determinat.

Article 31. Candidats.

1. Les sol·licituds de capacitat d'infraestructura podran ser presentades per aquelles empreses ferroviàries que, prèviament, hagen obtingut una llicència d'empresa ferroviària i, així mateix, per les agrupacions empresarials internacionals que constituïsquen les dites empreses.

2. Igualment, podran sol·licitar capacitat d'infraestructura, en la forma i complint els requisits que reglamentàriament es prevegen, els agents de transport, els carregadors i els operadors de transport combinat que, sense tindre la consideració d'empreses ferroviàries, estiguen interessats en l'explotació d'un servicis ferroviari.

Article 32. Possibilitat d'imposar requisits als candidats.

L'administrador d'infraestructures ferroviàries, segons el que reglamentàriament es dispose i a fi de protegir les seues legítimes expectatives en matèria d'ingressos i la futura utilització de la infraestructura que gestione, podrà imposar requisits als candidats, sempre que estos siguen adequats, transparents i no discriminatoris. Estos requisits es notificaran a la Comissió Europea i es referiran, únicament, a l'aportació de garanties econòmiques atorgades a favor seu l'import de la qual serà proporcional al nivell d'activitat previst i a les condicions tècniques i econòmiques dels candidats per a l'exercici de la seua activitat.

Article 33. Procediment d'adjudicació.

1. L'administrador d'infraestructures ferroviàries s'ajustarà, per a l'adjudicació de capacitat, al procediment que es determine per mitjà d'orde del Ministeri de Foment.

2. El règim aplicable a les sol·licituds de capacitat d'infraestructura, a la seua coordinació, a la infraes-

tractura congestionada i al pla d'augment de capacitat, serà objecte de desplegament per l'Orde del Ministeri de Foment a què es referix l'apartat anterior.

Article 34. *Mesures especials en cas de perturbacions del trànsit ferroviari.*

1. En cas d'accident, de fallada tècnica o de qualsevol altra incidència que pertorbe el trànsit ferroviari, l'administrador d'infraestructures ferroviàries adoptarà totes les mesures necessàries per a restablir la situació de normalitat. Amb este fi, elaborarà un pla de contingències, sense perjudi del que estableix la Llei 2/1985, de 21 de gener, sobre Protecció Civil i de les competències de les comunitats autònomes en la matèria.

2. Quan, per qualsevol causa, la infraestructura haja quedat temporalment inutilitzable, l'administrador d'infraestructures ferroviàries podrà suspendre, sense previ avís, la prestació del servici ferroviari sobre les dites infraestructures per a la realització, amb caràcter urgent, de les reparacions oportunes. En este cas, les empreses ferroviàries afectades no tindran dret a exigir compensació o cap indemnització.

3. En els supòsits previstos en este article, les empreses ferroviàries estaran obligades a posar a disposició de l'administrador d'infraestructures ferroviàries els recursos que aquell estime apropiats i a prestar-li la col·laboració que els siga requerida.

Article 35. *Drets d'ús de capacitat.*

1. El dret d'ús de capacitat d'infraestructura serà adjudicat per l'administrador d'infraestructures ferroviàries i, una vegada atribuït a un candidat, no podrà cedir-se a una altra empresa. No es considerarà cessió la utilització de capacitat per part d'una empresa ferroviària, que opere per compte d'un adjudicatari de capacitat que no siga empresa ferroviària. En este cas, la dita utilització de capacitat es durà a terme per al compliment dels fins propis de l'adjudicatari, que haurà de ser algun dels previstos en l'article 31.2.

2. En tot cas, queda prohibit tot negoci jurídic sobre la capacitat d'infraestructura adjudicada. La contravenció d'este precepte determinarà la revocació de la llicència.

3. Els drets i obligacions de l'administrador d'infraestructures ferroviàries i dels candidats, quant a l'adjudicació de capacitat, es fixaran per mitjà d'orde del Ministeri de Foment.

CAPÍTOL VIII

Infraestructures ferroviàries en els ports i aeroports

Article 36. *Règim aplicable.*

1. Les infraestructures ferroviàries que, en cada moment, hi haja en l'àmbit dels Ports d'Interés General i estiguen connectades amb la Xarxa Ferroviària d'Interés General, formaran part d'esta des que així s'establisca per mitjà d'orde del Ministeri de Foment.

2. L'Autoritat Portuària de cada Port d'Interés General exercirà respecte de les infraestructures ferroviàries existents en els Ports d'Interés General, les funcions que s'atribuïxen a l'administrador d'infraestructures ferroviàries en els paràgrafs a), b), c), d), e), i), k), l) i o) de l'apartat 1 de l'article 21.

3. La connexió de les infraestructures ferroviàries a què es referix l'apartat anterior amb la Xarxa Ferroviària d'Interés General estarà regulada per un conveni en què s'establiran les obligacions i els drets de cada una de les parts, d'acord amb els principis següents:

a) L'administrador d'infraestructures ferroviàries establirà, d'acord amb les directrius que estableisca el Ministeri de Foment, les regles per a la connexió física de les infraestructures ferroviàries administrades per aquell i les administrades per l'Autoritat Portuària corresponent, així com per a la gestió de les operacions de circulació d'estes.

b) L'Autoritat Portuària de què es tracte establirà, amb un informe previ favorable de Ports de l'Estat respecte dels Ports d'Interés General, les regles per al disseny i l'explotació de la xarxa existent en cada port, en tant que no pertorbe l'adequat funcionament de la Xarxa Ferroviària d'Interés General administrada per l'administrador d'infraestructures ferroviàries.

El conveni a què es referix este apartat, que afecte els Ports d'Interés General, se celebrarà, conjuntament, per l'Autoritat Portuària corresponent i l'administrador d'infraestructures ferroviàries, després de l'autorització del ministre de Foment. En el referit conveni s'arreglaran qualssevol aspectes operatius de la xarxa i les regles que haurà de respectar l'administrador d'infraestructures ferroviàries per a l'adjudicació de la capacitat de les infraestructures ferroviàries existents en l'àmbit dels Ports d'Interés General.

4. Les infraestructures ferroviàries existents en els ports que no tinguen la consideració d'interés general seran propietat del seu titular i, en el cas que estiguen connectades o es pretenguen connectar amb la Xarxa Ferroviària d'Interés General, s'aplicaran les regles que s'establisquen en l'oportú conveni.

El dit conveni serà proposat, conjuntament, per l'entitat titular del port i per l'administrador d'infraestructures ferroviàries i serà aprovat pel Ministeri de Foment. S'hi hauran d'arreglar qualssevol aspectes operatius de la xarxa.

5. Les infraestructures ferroviàries que, en cada moment, hi haja en les zones de servici dels Aeroports d'Interés General i estiguen connectades amb la Xarxa Ferroviària d'Interés General, en formaran part i es regiran per les normes generals contingudes en esta llei, sense perjudi de l'oportú conveni que, per a coordinar les seues respectives competències, se celebre entre l'entitat pública que gestione els aeroports i l'administrador d'infraestructures ferroviàries.

6. Quan un Port o Aeroport d'Interés General estiga ubicat en el territori d'una comunitat autònoma que dispose de xarxa ferroviària de la seua titularitat, es podran celebrar convenis entre els titulars de les distintes infraestructures per a facilitar la interconnexió i interoperabilitat entre les diferents xarxes.

CAPÍTOL IX

Infraestructures ferroviàries de titularitat privada

Article 37. *Règim aplicable a les línies ferroviàries de titularitat privada.*

1. Són infraestructures de titularitat privada les pertanyents a particulars, individualment o col·lectivament.

2. Per a l'establiment o l'explotació d'una infraestructura ferroviària de titularitat privada que discórrega pel territori de més d'una comunitat autònoma, serà necessari obtindre, prèviament, la corresponent autorització administrativa que habilite per a això. Amb anterioritat a l'atorgament de l'autorització pel Ministeri de Foment, el sol·licitant haurà de presentar un projecte d'establiment o d'explotació de la línia que inclourà, com a mínim, una memòria explicativa dels fins que es perseguixen per mitjà de l'establiment o l'explotació de la infraestructura, amb els seus plans generals i parcials, així com els pressupostos corresponents, les activitats que vagen a prestar-se sobre aquella, la descripció de les obres i les circumstàncies tècniques de realització d'estes, que hauran d'ajustar-se a les normes que, en matèria de seguretat i interoperabilitat, s'establisquen reglamentàriament pel Ministeri de Foment. El projecte d'establiment o d'explotació de la línia serà sotmés, pel Ministeri de Foment, a informe dels òrgans competents de les comunitats autònomes pel territori de les quals haja de discórrer la infraestructura, amb anterioritat a la seua autorització. El dit informe haurà de ser emés en el termini d'un mes comptat des que siga sol·licitat, entenent que és favorable si no es remetera en el referit termini.

3. Sobre la referida infraestructura ferroviària de titularitat privada, es podrà dur a terme transport ferroviari, exclusivament, per compte propi, com a complement d'altres activitats principals realitzades pel seu titular.

4. Quan, l'establiment d'una línia ferroviària de titularitat privada siga, d'acord amb la legislació expropiatòria, d'utilitat pública o interès social, el Ministeri de Foment podrà habilitar el seu titular per a ocupar els terrenys de domini públic que resulten necessaris i, si és el cas, per a adquirir els de propietat privada a través del procediment d'expropiació forçosa en què aquell tindrà la condició de beneficiari.

Article 38. Elements de titularitat privada que complementen la Xarxa Ferroviària d'Interès General.

La connexió de les infraestructures ferroviàries de titularitat privada, especialment dels apartadors, amb la Xarxa Ferroviària d'Interès General únicament podrà realitzar-se quan l'administrador d'infraestructures ferroviàries expressament ho autoritze. El titular de la infraestructura ferroviària de titularitat privada facilitarà la connexió en els termes que es determinen en el document formalitzador de l'autorització. Reglamentàriament, es determinaran les condicions en què s'efectuarà la connexió de les infraestructures ferroviàries de titularitat privada amb la Xarxa Ferroviària d'Interès General i el règim de construcció i explotació dels elements de titularitat privada que complementen les infraestructures ferroviàries de titularitat de l'Estat.

TÍTOL III

Prestació de servicis ferroviaris addicionals, complementaris i auxiliars

Article 39. Concepte.

Són servicis ferroviaris addicionals, complementaris i auxiliars els definits com a tals en l'annex d'esta llei, que tendixen a facilitar el funcionament del sistema ferroviari.

Article 40. Prestació dels servicis addicionals, complementaris i auxiliars.

1. La prestació dels servicis ferroviaris addicionals, complementaris i auxiliars en les línies de la Xarxa Ferroviària d'Interès General i les seues zones de servici podrà ser realitzada, bé directament per l'administrador d'infraestructures ferroviàries, bé per altres persones o entitats que, necessàriament, requeriran l'obtenció d'un títol habilitant atorgat per aquell.

L'administrador d'infraestructures ferroviàries estarà obligat a prestar servicis addicionals a les empreses ferroviàries si no hi ha alternatives viables i en condicions de mercat per a la seua prestació. En tot cas, podrà prestar els servicis complementaris, estant obligat a prestar-los a les empreses ferroviàries que ho requerisquen. No obstant això, la dita obligació no s'estén als servicis auxiliars.

2. Els contractes que se celebren per l'administrador d'infraestructures ferroviàries per a la prestació dels servicis addicionals, complementaris i auxiliars, es regiran pel que preveu la Llei 48/1998, de 30 de desembre, sobre procediments de contractació en els sectors de l'aigua, l'energia, els transports i les telecomunicacions, per la qual s'incorporen a l'ordenament jurídic espanyol les Directives 93/38/CEE i 92/12/CEE. En els supòsits en què no s'aplique esta llei, l'administrador d'infraestructures ferroviàries acomodarà la seua actuació a l'ordenament jurídic privat, amb observança dels principis de publicitat i concurrència, en els termes que determine el seu Estatut.

Article 41. Règim aplicable.

Reglamentàriament, es determinarà el règim jurídic i les condicions de prestació dels servicis addicionals, complementaris i auxiliars i es desplegarà el que estableix el present títol.

TÍTOL IV

El transport ferroviari

CAPÍTOL I

Disposicions generals

Article 42. El transport ferroviari.

1. S'entén per transport ferroviari, als efectes d'esta llei, el realitzat per empreses ferroviàries emprant vehicles adequats que circulen per la Xarxa Ferroviària d'Interès General.

2. El transport ferroviari és un servici d'interès general i essencial per a la comunitat i pot ser de viatgers i de mercaderies. El dit servici es prestarà en règim de lliure competència, d'acord amb el que preven esta llei.

3. Als efectes del que disposa esta llei, s'entén per transport de viatgers, el de persones, i per transport de mercaderies, el de qualsevol classe de béns.

CAPÍTOL II

Empreses ferroviàries

Article 43. *Empreses ferroviàries.*

Són empreses ferroviàries aquelles entitats, titulars d'una llicència d'empresa ferroviària, l'activitat principal de les quals consisteix a prestar servicis de transport de viatgers o de mercaderies per ferrocarril, en els termes establits en esta llei. Les empreses ferroviàries hauran, en tot cas, d'aportar la tracció. Es consideren, així mateix, empreses ferroviàries aquelles que aporten exclusivament la tracció.

Article 44. *Llicència d'empresa ferroviària.*

1. La prestació del servicis de transport ferroviari de viatgers i de mercaderies no podrà realitzar-se sense obtenir, prèviament, la corresponent llicència d'empresa ferroviària. L'entitat que sol·licite la llicència haurà, en tot cas, de formular la declaració d'activitat, que haurà de comprendre els tipus de servicis que pretenga prestar. Correspondrà al ministre de Foment, amb un informe previ de l'administrador d'infraestructures ferroviàries, dictar, de forma motivada, la resolució d'atorgament de la llicència que habilitarà per a la prestació dels servicis de transport ferroviari de viatgers o de mercaderies que es determinen en aquella. La resolució corresponent haurà de produir-se dins dels tres mesos següents a la seua presentació o al moment en què es complete la documentació exigible.

2. La llicència d'empresa ferroviària serà única per a tota la Xarxa Ferroviària d'Interés General, a fi d'ordenar eficientment, coordinar i racionalitzar l'explotació, sobre aquella, del servicis ferroviari.

3. Les llicències d'empresa ferroviària atorgades pels altres Estats de la Unió Europea produiran tots els seus efectes a Espanya sense perjudici del que estableix la disposició transitòria segona.

4. Les empreses ferroviàries no podran realitzar activitats que no estiguen expressament emparades per la llicència, sense perjudici que sol·liciten, si és el cas, la seua ampliació o la modificació del seu contingut.

5. La llicència d'empresa ferroviària és intransmissible.

6. Les empreses ferroviàries podran accedir a la infraestructura ferroviària en els termes i condicions establits en llei.

Article 45. *Requisits per a l'obtenció de la llicència.*

1. Les llicències s'atorgaran després de l'acreditació pel sol·licitant del compliment dels requisits següents:

a) Revestir la forma de societat anònima, d'acord amb la legislació espanyola i sense perjudici del que estableix la disposició addicional tercera. La societat haurà d'haver-se constituït per temps indefinit i les seues accions hauran de tindre caràcter nominatiu. En el cas que la societat estiga o vaja a estar controlada, de forma directa o indirecta, per una o diverses persones domiciliades en un Estat no membre de la Unió Europea, podrà denegar-se-li la llicència o limitar-se els seus efectes quan les empreses ferroviàries espanyoles o comunitàries no es beneficien, en el referit Estat, del dret a l'accés efectiu a la prestació del servicis ferroviari.

b) Comptar amb capacitat financera per a afrontar les seues obligacions presents i futures.

c) Garantir la competència professional del seu personal directiu i tècnic i la seguretat en els servicis que pretenga prestar.

d) Tindre cobertes les responsabilitats civils que puguen ser-li exigibles.

2. Les entitats que pretenguen prestar servicis de transport ferroviari hauran de tindre per objecte principal la realització de la dita activitat.

3. No podran ser titulars d'una llicència les entitats següents:

a) Aquelles els administradors o els membres del personal directiu de les quals patisquen o hagen patit, a Espanya o fora d'esta, pena privativa de llibertat fins que transcórreguen cinc anys des del seu íntegre compliment, els declarats en situació concursal o els inhabilitats o suspesos per a exercir càrrecs d'administració en societats o els sancionats o condemnats per mitjà de resolució o sentència ferma per les infraccions a què es referixen els paràgrafs b), c) i e) següents.

b) Les sancionades per infraccions administratives molt greus previstes en la legislació mercantil, de defensa de la competència o d'ordenació del transport, en el termini de cinc anys des de la imposició de la sanció.

c) Les que estiguen sotmeses en un procediment concursal.

d) Les sancionades o condemnades, per mitjà de resolució o sentència ferma, per infraccions molt greus comeses en l'àmbit de la legislació específica de transports o per infraccions greus o reiterades de les obligacions derivades de les normes socials o laborals, en particular de la legislació sobre seguretat i salut en el treball, en el termini de cinc anys des de la resolució sancionadora.

e) Les que, prestant servicis de transport transfronterer de mercaderies subjectes a tràmits duaners, hagen sigut sancionades per incomplir les normes que regulen el règim duaner, en el termini de cinc anys des de la resolució sancionadora.

Article 46. *Capacitat financera de les sol·licitants.*

1. S'entendrà complit el requisit de capacitat financera, quan l'empresa sol·licitant acredite que pot afrontar les seues obligacions reals i potencials, durant un període de 12 mesos a comptar de la sol·licitud de la llicència.

2. S'avaluarà la capacitat financera d'acord amb els comptes anuals auditats de l'empresa. Per a esta avaluació seran determinants els elements següents:

a) Els recursos financers disponibles, inclosos depòsits en bancs, bestretes consignades en comptes corrents i préstecs.

b) Els fons i elements de l'actiu susceptibles de ser aportats en garantia.

c) El capital d'explotació.

d) Les inversions realitzades, incloses les dutes a terme per a l'adquisició de vehicles, terrenys, edificis, instal·lacions i material rodant.

e) Les càrregues sobre el patrimoni de l'empresa.

3. Podrà acreditar-se la capacitat financera per mitjà de la presentació d'un informe pericial i dels documents adequats expedits per entitats de crèdit o auditors de

comptes. Els dits documents hauran d'incloure dades sobre els elements mencionats en l'apartat anterior.

4. Respecte de les societats de nova creació, la seua capacitat financera s'avaluarà en funció de la seua xifra de capital social i de les garanties que presten els seus accionistes per a assegurar el compliment de les obligacions d'aquelles.

5. S'estimarà, en tot cas, que l'entitat sol·licitant no disposa de la suficient capacitat financera quan, a causa de la seua activitat, no es trobe al corrent en el pagament dels seus deutes tributaris o amb la Seguretat Social.

Article 47. *Competència professional del sol·licitant de la llicència.*

1. Es complirà el requisit de competència professional quan l'entitat sol·licitant dispose o es comprometa a disposar, en el moment d'inici de les seues activitats, dels següents mitjans personals i materials:

a) Òrgans directius amb els coneixements i l'experiència necessaris per a exercir una supervisió i un control operatiu segurs i fiables del tipus d'activitats per a les qual habilita la llicència.

b) Personal responsable de la seguretat en el transport ferroviari, plenament capacitats per a exercir la seua activitat.

c) Personal, material rodant i organització aptes per a garantir el suficient grau de seguretat en els servicis prestats.

2. Als efectes indicats en l'apartat anterior, qualsevol sol·licitud de llicència haurà d'anar acompanyada de la documentació que, per mitjà d'orde del Ministeri de Foment, s'especifique.

Article 48. *Cobertura de responsabilitat civil.*

1. L'entitat sol·licitant d'una llicència haurà de tindre prou garantida la responsabilitat civil en què puga incórrer, en particular, la derivada dels danys causats als viatgers, a la càrrega, a l'equipatge, al correu i a tercers. Igualment, eixa garantia cobrirà la responsabilitat derivada de danys a les infraestructures ferroviàries.

2. Reglamentàriament, s'establiran l'import i les condicions de cobertura de responsabilitat civil, en funció de la naturalesa dels servicis que es vagen a prestar.

Article 49. *Conservació d'eficàcia de la llicència.*

La llicència conservarà la seua eficàcia mentre l'empresa ferroviària complisca els requisits previstos en esta llei per al seu atorgament. Correspon al Ministeri de Foment, d'acord amb el procediment que este determine, verificar el compliment per l'empresa ferroviària dels indicats requisits. La dita verificació tindrà lloc:

a) Almenys, cada cinc anys des de l'atorgament de la llicència o des de la finalització de l'anterior procediment de verificació.

b) Quan el Ministeri de Foment tinga indicis del possible incompliment per una empresa ferroviària dels requisits exigits.

c) Quan l'empresa ferroviària experimente una modificació del seu règim jurídic, en particular, en el cas de transformació, fusió o adquisició d'una part sig-

nificativa dels títols representatius del seu capital o de segregació d'una branca d'activitat.

Estes circumstàncies hauran de ser notificades per l'empresa ferroviària al Ministeri de Foment, en el termini d'un mes des que es produïsquen. La referida obligació de comunicació s'imposa, expressament, als titulars de les llicències o d'altres títols habilitants.

Article 50. *Suspensió de la llicència.*

1. El ministre de Foment podrà suspendre, amb caràcter total o parcial, els efectes de la llicència concedida a una empresa ferroviària. Quan la suspensió siga parcial, tindrà l'abast que, expressament, es determine.

2. La suspensió de la llicència serà procedent quan es done algun dels supòsits següents:

a) Obertura d'un expedient sancionador per infracció molt greu. L'acord de suspensió es produirà seguint el procediment previst per a l'adopció de mesures provisionals.

b) Com a sanció, segons el que preveu el títol VII.

c) Quan l'empresa ferroviària haja interromput les seues operacions durant un període superior a sis mesos, llevat que el Ministeri de Foment acorde la revocació de la llicència.

3. La suspensió només s'acordarà quan, donant-se una de les causes anteriorment assenyalades, la mesura siga convenient per a garantir la seguretat i l'eficaç prestació del servici del transport ferroviari. La suspensió podrà acordar-se per un termini màxim de 12 mesos.

4. Reglamentàriament, es desplegarà el règim aplicable a la suspensió de les llicències.

Article 51. *Revocació de la llicència.*

1. La llicència concedida a una empresa ferroviària podrà revocar-se en els supòsits següents:

a) Per incompliment sobrevingut per l'empresa ferroviària dels requisits establits en esta llei per al seu atorgament. No obstant això, quan la llicència siga revocada per incompliment del requisit de capacitat financera, el Ministeri de Foment podrà, per raons d'interés general, concedir a l'empresa ferroviària una llicència temporal, sempre que no es comprometa la seguretat del servici de transport ferroviari. La dita llicència temporal només tindrà validesa durant un període màxim de sis mesos a partir de la seua data d'atorgament.

b) Per la declaració en estat concursal, llevat que el Ministeri de Foment constate la viabilitat financera de l'empresa, en un termini de dos mesos des que aquella es produísca.

c) Per l'obtenció de la llicència en virtut de declaracions falses o per un altre mitjà irregular.

d) Pel succés d'alguna de les causes de dissolució forçosa de l'empresa ferroviària previstes en l'article 260 del text refós de la Llei de Societats Anònimes, aprovat Pel Reial Decret Legislatiu 1564/1989, de 22 de desembre.

e) Per la sanció imposada, segons el que preveu l'apartat tercer de l'article 91 d'esta llei.

f) Per no haver començat la prestació del servici dins dels sis mesos següents a la data de la notificació de l'atorgament de la llicència, per causa imputable a l'empresa ferroviària. No obstant, esta podrà sol·licitar que s'establisca un termini major per a l'inici de les se-

ues activitats, el qual es concedirà en funció de l'especificitat dels servicis que es vagen a prestar i no podrà excedir, en cap cas, de 18 mesos.

g) Per la revocació d'una autorització per a prestar servicis de transport ferroviari d'interés públic per incompliment de les obligacions inherents a esta.

h) Per la interrupció de les seues operacions durant un període superior a sis mesos, llevat que el Ministeri de Foment acorde la suspensió de la llicència.

2. L'adopció de l'acord d'iniciació de l'expedient de revocació de la llicència i la seua instrucció correspondran a l'òrgan del Ministeri de Foment a què, reglamentàriament, s'atribuïsquen estes competències. La resolució de l'expedient correspondrà al ministre de Foment. Si s'acorda la revocació de la llicència, la resolució serà immediatament executiva. En tot allò que no preveu esta llei, la revocació de la llicència s'ajustarà al procediment establert en el títol VI de la Llei de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú i la resta de legislació aplicable.

3. Per mitjà d'orde del Ministeri de Foment, es desplegarà el procediment de revocació de les llicències.

Article 52. *Comunicacions a altres Estats membres de la Unió Europea.*

1. Quan el Ministeri de Foment tinga indicis del possible incompliment dels requisits legals i reglamentàriament exigibles per una empresa ferroviària a què haja atorgat la llicència una autoritat d'un altre Estat membre, haurà d'informar-ne, sense demora, a la dita autoritat.

2. En el cas que el Ministeri de Foment tinga coneixement que, a una empresa ferroviària d'un altre Estat membre de la Unió Europea que opere a Espanya, li ha sigut suspesa o revocada la llicència, acordarà, immediatament, les mesures pertinents perquè no realitze la prestació de servicis emparada pel dit títol habilitant.

3. Sempre que el Ministeri de Foment haja concedit, modificat, suspès o revocat una llicència, haurà d'informar-ne immediatament a la Comissió Europea.

CAPÍTOL III

Intervenció administrativa en la prestació de servicis de transport ferroviari i en l'explotació d'infraestructures

Article 53. *Servicis de transport ferroviari d'interés públic.*

1. El Consell de Ministres podrà, d'ofici o a instància de les comunitats autònomes o de les corporacions locals interessades, declarar d'interés públic la prestació de determinats servicis de transport ferroviari sobre les línies o els trams que integren la Xarxa Ferroviària d'Interés General quan aquella resulte deficitària o no es produïska en les adequades condicions de freqüència i qualitat, i siga necessària per a garantir la comunicació entre distintes localitats del territori espanyol. Declarada d'interés públic la prestació d'un determinat servici de transport ferroviari, les empreses ferroviàries únicament podran prestar-lo després d'obtindre la corresponent autorització.

En el cas que la declaració d'interés públic es realitze a instància de les comunitats autònomes o de les corporacions locals, estes seran responsables del seu finançament.

2. Les autoritzacions per a prestar servicis de transport ferroviari d'interés públic en les referides línies o trams s'atorgaran pel Ministeri de Foment per mitjà del corresponent procediment de licitació pública, que s'ajustarà al que reglamentàriament es preveja i, en tot cas, als principis de transparència i no discriminació. No obstant això, quan el cost anual de prestació del servici no excedisca de 1.000.000 d'euros, l'autorització podrà ser objecte d'adjudicació directa.

Als efectes de finançar el cost del servici, el Ministeri de Foment podrà celebrar els oportuns convenis amb les comunitats autònomes i les entitats locals. En els dits convenis es podrà acordar el següent:

a) Els servicis que, d'acord amb este, se subvencionen.

b) Les característiques de la seua prestació.

c) L'Administració o Administracions públiques que entreguen l'import de les subvencions.

3. Les autoritzacions s'atorgaran amb caràcter exclusiu i hauran de preveure el règim de drets i obligacions aplicable a les empreses ferroviàries i, en particular, les ajudes públiques que tindran dret a percebre estes, per a compensar el seu dèficit en l'explotació dels servicis. Entre les dites obligacions figuraran les que garantisquen la continuïtat en la prestació del servici declarat d'interés públic.

4. El Ministeri de Foment comunicarà a l'administrador d'infraestructures ferroviàries les autoritzacions que atorgue d'acord amb este article.

5. Per mitjà d'orde del Ministeri de Foment, s'establirà el règim de les autoritzacions per a prestar servicis de transport ferroviari d'interés públic.

Article 54. *Intervenció de l'Administració.*

1. El Govern, amb caràcter excepcional i transitori, podrà acordar l'assumpció, per l'Administració General de l'Estat, de la gestió de determinats servicis de transport per ferrocarril o l'explotació de certes infraestructures ferroviàries per a garantir la seguretat pública i la defensa nacional.

2. Quan el procediment de licitació per a l'atorgament de la corresponent autorització per a la prestació de servicis d'interés públic siga declarat desert, el Ministeri de Foment podrà imposar, com a obligació de servici públic, a l'empresa ferroviària que compte amb mitjans adequats i suficients i explote altres servicis ferroviaris en l'àrea geogràfica en què aquella haja de complir-se, la de prestar els declarats d'interés públic. La dita empresa serà rescabada, si és el cas, en la forma que es determine per mitjà d'orde del Ministeri de Foment.

3. Quan una empresa ferroviària deixi de prestar servicis de transport de viatgers declarats d'interés públic o servicis complementaris o auxiliars a estos, o els preste en condicions que no garantisquen la seguretat de les persones, el Ministeri de Foment adoptarà totes les mesures necessàries per a garantir la seua correcta prestació.

CAPÍTOL IV

Registre Especial d'Empreses Ferroviàries

Article 55. *Règim aplicable.*

1. Es crea en el Ministeri de Foment el Registre Especial d'Empreses Ferroviàries.

2. El dit Registre serà de caràcter públic i la seua regulació es farà per reial decret. S'hi hauran d'inscriure, d'ofici, les dades relatives a les empreses ferroviàries, en la forma que es determine reglamentàriament. En la corresponent inscripció, hauran de figurar, també, les condicions imposades a les empreses ferroviàries per a l'exercici de la seua activitat pròpia i les seues modificacions.

CAPÍTOL V

Règim de seguretat en el transport ferroviari

Article 56. *Compliment de les normes de seguretat.*

1. La realització de les activitats ferroviàries estarà subjecta a les normes de seguretat previstes en esta llei i en les seues disposicions de desplegament.

2. Les Administracions públiques vetlaran perquè, en tot moment, es garantisca el dret dels ciutadans a rebre, en adequades condicions de seguretat, el servici de transport ferroviari.

Article 57. *Certificats de seguretat.*

1. Amb caràcter previ a la prestació del servici ferroviari sobre una determinada línia, les empreses ferroviàries hauran d'obtindre el corresponent certificat de seguretat.

2. El certificat de seguretat establirà les condicions que han de complir les empreses ferroviàries que presten un servici de transport ferroviari, en matèria de gestió de la seguretat, de personal de conducció i acompanyament i de material rodant, així com en qualssevol altres matèries que es determinen reglamentàriament.

Les empreses ferroviàries hauran de respectar, en tot moment, les condicions establides. L'incompliment per les empreses ferroviàries de les condicions previstes en el certificat de seguretat, determinarà la seua revocació.

3. Per a l'atorgament del certificat de seguretat s'exigirà a qui el sol·licite l'acreditació, de manera suficient, que el servici corresponent es prestarà adequadament, sense riscos per a les persones o per als béns.

4. El certificat de seguretat, que permet prestar servicis sobre la Xarxa Ferroviària d'Interés General, és un document que emetrà el Ministeri de Foment o, si és el cas, l'administrador d'infraestructures ferroviàries o un altre ens facultat per aquell. Particularment, en la mesura que així ho establisca la normativa comunitària, es podrà preveure, reglamentàriament, que l'atorgament del certificat de seguretat es duga a terme per un ens o òrgan administratiu habilitat a l'efecte.

5. Reglamentàriament, es determinarà el contingut del certificat de seguretat que haurà de referir-se, com a mínim, al sistema de control, de circulació i de seguretat ferroviària, als coneixements i requisits exigits al personal de conducció, a les característiques tècniques del material rodant i al seu manteniment, i al procediment per a l'atorgament d'aquell, que haurà d'ajustar-se als principis de protecció dels viatgers i les mercaderies, transparència i no discriminació. De la mateixa manera, es determinarà el règim per a la seua renovació i revisió.

Article 58. *Homologació del material rodant.*

El Ministeri de Foment establirà, per mitjà d'orde, les condicions i requisits per a l'homologació i registre del

material rodant que circule per les línies ferroviàries de la Xarxa Ferroviària d'Interés General, així com el règim d'autorització i funcionament dels centres d'homologació del dit material.

CAPÍTOL VI

Drets dels usuaris

Article 59. *Drets dels usuaris.*

1. Els usuaris dels servicis de transport ferroviari tindran dret a l'ús d'estos en els termes que s'establisquen en la normativa vigent i, si és el cas, en els contractes que celebren amb les empreses ferroviàries. Estes respectaran els nivells de qualitat que es determinen per mitjà d'orde del Ministeri de Foment.

Les tarifes exigibles per les empreses ferroviàries als seus clients en concepte de retribució pels servicis ferroviaris prestats estaran subjectes al Dret privat, sense perjudi de l'aplicació del que preveu l'article 53 respecte dels servicis de transport ferroviari declarats d'interés públic.

El Ministeri de Foment autoritzarà les condicions generals de contractació tant del transport de viatgers com del de mercaderies, sense perjudi de les competències de les comunitats autònomes sobre la matèria.

2. Concretament, els usuaris dels servicis de transport ferroviari de viatgers gaudiran dels següents drets:

a) Accedir a la publicació, per l'empresa ferroviària, amb la suficient antelació, de l'horari dels servicis i de les tarifes corresponents a estos.

b) Contractar la prestació del servici ferroviari des de o fins a qualsevol de les estacions en què s'arreglen o es baixen viatgers. A estos efectes, les empreses ferroviàries podran prestar els seus servicis entre qualssevol estacions del trajecte que cobrisquen.

c) Rebre el servici satisfent, si és el cas, els preus d'acord amb les tarifes corresponents.

d) Celebrar amb l'empresa ferroviària un contracte de transport ajustat al que disposa la Llei 26/1984, de 19 de juliol, de Defensa dels Consumidors i Usuaris. Els contractes tipus de transport que afecten els usuaris del servici hauran de ser prèviament aprovats pel Ministeri de Foment.

e) Ser indemnitzats per l'empresa ferroviària, en cas d'incompliment per esta de les obligacions que li imposen esta llei i les disposicions que la despleguen o de les assumides en el contracte celebrat amb ella.

f) Ser informats dels procediments establits per a resoldre les controvèrsies que puguen sorgir en relació amb el compliment del contracte de transport ferroviari.

g) Qualsevol altres que els reconeguen les normes vigents.

3. Els usuaris, sense perjudi de poder instar la defensa de les seues pretensions, en els termes previstos en la vigent legislació, davant de les Junes Arbitrals de Transport i, en tot cas, davant de la jurisdicció ordinària, estan facultats per a dirigir les reclamacions relacionades amb la prestació del servici a l'empresa ferroviària que el duga a terme.

4. Les empreses ferroviàries hauran de tindre, a disposició dels usuaris dels servicis, un llibre de reclamacions, editat d'acord amb el model que es determine reglamentàriament.

CAPÍTOL VII

El personal ferroviari

Article 60. *Règim aplicable.*

1. El personal que preste els seus servicis en l'àmbit ferroviari haurà de comptar amb la qualificació suficient que permeti la prestació del servici ferroviari amb les degudes garanties de seguretat i d'eficiència.

2. Per mitjà d'orde del Ministeri de Foment i després de l'audiència dels sindicats més representatius del sector, s'establiran les condicions i requisits per a l'obtenció dels títols i les habilitacions necessaris per a l'acompliment de les funcions pròpies del personal ferroviari, així com el règim d'autorització i funcionament dels centres de formació del dit personal.

TÍTOL V

Règim econòmic i tributari

CAPÍTOL I

Taxes ferroviàries

SECCIÓ I. TAXES PER LICÈNCIES I CERTIFICATS DE SEGURETAT

Article 61. *Règim jurídic.*

1. Constituïx el fet imposable de la taxa per atorgament de la llicència d'empresa ferroviària, l'expedició d'esta, la seua ampliació o la seua renovació.

2. Constituïx el fet imposable de la taxa per atorgament de certificats de seguretat, l'expedició, l'ampliació, la renovació i la revisió d'estos, en la forma prevista en esta llei.

3. Serà subjecte passiu de les taxes, l'empresa ferroviària al favor de la qual s'atorgue, amplie, renove o revise la corresponent llicència o el certificat de seguretat.

4. La quantia que s'ha de satisfer en concepte de cada una de les taxes serà la següent:

- a) Expedició de llicència o de certificat de seguretat: 10.000 euros.
- b) Ampliació, renovació o revisió de llicència o de certificat de seguretat: 5.000 euros.

Article 62. *Meritació.*

1. Les taxes es meritiran en el moment de l'expedició, l'ampliació o la renovació de les llicències o en el de l'expedició, l'ampliació o la revisió dels certificats de seguretat, amb independència de l'activitat exercida pel subjecte passiu.

2. La taxa per renovació del certificat de seguretat es meritirà amb periodicitat quinquennal, en terminis comptats de data a data, a partir de l'atorgament del certificat.

3. La suspensió o revocació de la llicència o la del certificat de seguretat no donarà dret a la devolució de l'import de la taxa.

Article 63. *Gestió i afectació.*

1. La gestió, la liquidació i la recaptació de les taxes per l'atorgament de les llicències corresponen, de

conformitat amb el que estableix esta llei, al Ministeri de Foment.

2. La gestió, la liquidació i la recaptació de les taxes per l'expedició, l'ampliació i la renovació de certificats de seguretat corresponen a l'òrgan administratiu o entitat competent per a l'atorgament d'este.

3. L'import de la recaptació de les mencionades taxes s'ingressarà en el patrimoni de l'administrador d'infraestructures ferroviàries, llevat que per llei s'establisca una afectació distinta respecte de les taxes relatives a certificats de seguretat.

Article 64. *Actualització.*

La quantia de les taxes a què es referix la present secció podrà ser modificada a través de les Lleis de Pressupostos Generals de l'Estat o, si és el cas, per mitjà d'orde ministerial.

SECCIÓ II. TAXA PER SEGURETAT EN EL TRANSPORT FERROVIARI DE VIATGERS

Article 65. *Règim jurídic.*

1. Constituïx el fet imposable de la taxa, la prestació del servici de vigilància i el control de l'accés, tant de viatgers com d'equipatges, a les estacions i la resta de recintes ferroviaris, tant de titularitat estatal com de titularitat de l'administrador d'infraestructures ferroviàries.

2. Seran subjectes passius de la taxa els viatgers, de conformitat amb el que estableix esta llei.

3. Tindran la consideració de subjectes passius substituïts, el particular, l'organisme o l'empresa ferroviària amb què el viatger haja contractat el servici de transport.

4. El subjecte passiu substituït està obligat a liquidar a l'administrador d'infraestructures ferroviàries l'import de la taxa.

5. La quantia d'esta taxa serà la següent:

a) De 0,02 euros per persona i viatge, en servicis que cobrisquen distàncies que no sobrepassen els 150 quilòmetres, i estarà inclosa en el preu del transport.

b) De 0,15 euros per persona i viatge, en servicis que cobrisquen distàncies que superen els 150 quilòmetres i no sobrepassen els 300 quilòmetres, i estarà inclosa en el preu del transport.

c) De 0,30 euros per persona i viatge, en servicis internacionals o que cobrisquen distàncies que superen els 300 quilòmetres, i estarà inclosa en el preu del transport.

d) En els contractes de transport que faculden per a realitzar un nombre indeterminat de viatges, la quantia de la taxa serà el producte de multiplicar 0,03 euros pel nombre de dies de validesa del títol.

e) En aquells contractes de transport habilitants per a realitzar un nombre indeterminat de viatges en dos o més mitjans, la quantia de la taxa serà el producte de multiplicar 0,20 euros pel nombre de mesos o fracció de mes de validesa del títol.

Article 66. *Meritació.*

1. La taxa es meritirà en el moment en què s'inicie la prestació del servici que constituïx el fet imposable, sense perjuí del que preveu l'apartat següent.

2. De manera simultània a la celebració del contracte de transport, haurà de constituir-se un depòsit previ equivalent a l'import d'esta taxa per part del subjecte passiu.

Article 67. *Afectació.*

Allò que s'ha recaptat per esta taxa s'ingressarà en el patrimoni de l'administrador d'infraestructures ferroviàries.

Article 68. *Actualització.*

La quantia de les taxes a què es referix esta secció podrà ser modificada a través de les Lleis de Pressupostos Generals de l'Estat o, si és el cas, per mitjà d'orde ministerial.

SECCIÓ III. TAXES PER HOMOLOGACIÓ DE CENTRES DE FORMACIÓ DEL PERSONAL FERROVIARI I DE MANTENIMENT DEL MATERIAL RODANT, PER L'ATORGAMENT DE TÍTOLS A DIT PERSONAL I PER CERTIFICAT DEL REFERIT MATERIAL

Article 69. *Règim jurídic.*

1. La gestió precisa per a l'homologació de centres de formació del personal ferroviari i de manteniment del material rodant, per a l'atorgament de títols al dit personal i per al certificat del referit material, donaran dret a l'exacció de les taxes compensatòries del cost dels tràmits i actuacions necessàries, d'acord amb el que es disposa en este capítol.

2. Constituïx el fet imposable de les taxes, la prestació per l'Administració dels servicis necessaris per a l'atorgament de les homologacions, dels títols i dels certificats corresponents.

3. Seran subjectes passius de les taxes, segons els supòsits, la persona natural o jurídica que sol·licite l'homologació o el títol corresponent.

4. La quantia de les taxes serà de:

a) Per l'homologació de centres, 5.000 euros.

b) Per expedició de títols, 100 euros.

c) Per certificat de material rodant, la que determine la corresponent orde ministerial que la fixarà, respecte de cada tipus de material, en funció de les seues condicions tècniques o del seu valor econòmic.

5. Estaran exemptes de l'abonament de la taxa a què es referix el paràgraf b) de l'apartat precedent, les persones que hagen obtingut, abans de l'entrada en vigor d'esta llei, un títol que habilite per a la realització de la mateixa activitat per a la qual faculta el nou que se sol·licita.

Article 70. *Meritació.*

Les taxes es meritiran en el moment de la sol·licitud corresponent.

Article 71. *Gestió i afectació.*

La gestió i afectació de les taxes es regirà pel que disposa l'article 63, respecte de les taxes per atorgament de llicències.

Article 72. *Actualització.*

La quantia de les taxes a què es referix la present secció podrà ser modificada a través de les Lleis de

Pressupostos Generals de l'Estat o, si és el cas, per mitjà d'orde ministerial.

SECCIÓ IV. CÀNON PER UTILITZACIÓ DE LES INFRAESTRUCTURES FERROVIÀRIES

Article 73. *Principis generals.*

1. L'administrador d'infraestructures ferroviàries percebrà de les empreses ferroviàries que utilitzen les infraestructures ferroviàries de la Xarxa Ferroviària d'Interés General, així com les estacions, i altres instal·lacions ferroviàries, l'abonament de les taxes regulades en esta secció, que rebran el nom de cànons ferroviaris.

2. Queden, en tot cas, afectes al patrimoni de l'administrador d'infraestructures ferroviàries els ingressos obtinguts pel cobrament dels referits cànons, amb independència de les tarifes o els preus privats que puga percebre de les empreses ferroviàries i de tercers.

3. Els cànons es fixaran d'acord amb els principis generals de viabilitat econòmica de les infraestructures, explotació eficaç d'estes, situació del mercat i equilibri financer en la prestació dels servicis, i d'acord amb criteris d'igualtat, transparència i no discriminació entre prestadors de servicis de transport ferroviari.

4. Amb la finalitat de fomentar l'ús eficaç de les xarxes, per a la fixació dels cànons per la utilització de les infraestructures ferroviàries es podran prendre en consideració els costos mediambientals, d'accidents i de la infraestructura que no graven els modes de transport distints del ferroviari, a fi de reduir la seua quantia.

5. Així mateix, es podran tindre en compte per a l'establiment de la quantia dels cànons ferroviaris, d'acord amb l'explotació eficaç de la Xarxa Ferroviària d'Interés General, consideracions que reflectisquen el grau de congestió de la infraestructura, el foment de nous servicis de transport ferroviari, així com la necessitat d'incentivar l'ús de línies infrautilitzades, garantint, en tot cas, una competència òptima entre les empreses ferroviàries.

Article 74. *Cànon per utilització de les línies ferroviàries integrants de la Xarxa Ferroviària d'Interés General.*

1. Constituïx el fet imposable del cànon, la utilització de les línies ferroviàries integrants de la Xarxa Ferroviària d'Interés General, així com la prestació de servicis inherents a la dita utilització, en les modalitats següents:

1a. Cànon d'Accés (Modalitat A): pel dret d'utilització amb caràcter general de la Xarxa Ferroviària d'Interés General o de part d'esta.

2a. Cànon per Reserva de Capacitat (Modalitat B): per la disponibilitat del trajecte sol·licitat.

3a. Cànon de Circulació (Modalitat C): per la utilització efectiva de la capacitat reservada.

4a. Cànon per Trànsit (Modalitat D): pel trànsit produït sobre la infraestructura ferroviària.

2. Seran subjectes passius del cànon les empreses ferroviàries que utilitzen la Xarxa Ferroviària d'Interés General.

Igualment, tindran la consideració de subjectes passius del cànon d'accés i de reserva de capacitat, els agents de transport, els carregadors i els operadors de

transport combinat que, sense tindre la consideració d'empreses ferroviàries, obtinguen adjudicació de capacitat.

3. Només podran modificar-se per mitjà de llei el nombre o la identitat dels elements i els criteris de quantificació sobre els quals es determinen les quotes exigibles per cada modalitat.

4. Als efectes del que preveu l'apartat anterior, es consideraran elements i criteris de quantificació per a cada una de les mencionades modalitats els següents:

a) Cànon d'Accés: en funció dels trams de xarxa en què es pretenga prestar els servicis i de la declaració d'activitat realitzada per l'empresa ferroviària, que es pagarà, d'una sola vegada, a l'inici de cada període pel qual s'haja produït l'adjudicació de capacitat.

L'import d'este cànon repercutirà els costos que suposen, per a l'administrador d'infraestructures ferroviàries, els processos de gestió administrativa vinculats a la relació d'este amb els operadors ferroviaris, com són el manteniment dels mitjans personals i materials per a la seua administració general, la publicació de la declaració de xarxa, així com l'elaboració dels plans d'explotació, assignació de capacitat i supervisió de la circulació de trens.

b) Cànon per Reserva de Capacitat: en funció dels quilòmetres de longitud del tram de xarxa reservat per l'empresa ferroviària, distingint per tipus de línia i hora del dia en què es reserva, i per tipus de servici de transport ferroviari i tipus de tren que el presta.

Este cànon repercutirà els costos fixos de manteniment, explotació i gestió de la infraestructura ferroviària.

c) Cànon de Circulació: en funció dels quilòmetres de longitud del tram de xarxa efectivament utilitzat per l'empresa ferroviària, distingint per tipus de línia i hora del dia en què s'utilitza, i per tipus de servici de transport ferroviari i tipus de tren que el presta.

Este cànon repercutirà els costos variables de manteniment, explotació i gestió de la infraestructura ferroviària.

d) Cànon per Trànsit: en funció del valor econòmic del servici de transport ferroviari prestat, mesurat en termes de la capacitat oferida (places-km, tm-km, TEU-km), distingint per hora del dia i tipus de línia sobre la qual esta s'oferta.

Este cànon repercutirà els costos de caràcter financer, d'amortització de l'immobilitzat i, si és el cas, els necessaris per a garantir el desenvolupament raonable de les infraestructures ferroviàries.

5. Sobre les quanties que resulten exigibles s'aplicaran els impostos indirectes que graven la prestació dels servicis objecte de gravamen, en els termes establits en la legislació vigent.

6. La meritació del cànon es produirà en el moment de l'adjudicació del dret a l'ús de la infraestructura en el cas de les modalitats A) i B), i quan es realitze la utilització efectiva de la infraestructura en les modalitats C) i D).

Article 75. Cànon per utilització de les estacions i altres instal·lacions ferroviàries.

1. Constituïx el fet imposable del cànon la utilització de les estacions i altres instal·lacions ferroviàries integrants de la Xarxa Ferroviària d'Interés General, així

com la prestació de servicis inherents a la dita utilització, en les modalitats següents:

1a. Cànon per la utilització d'estacions per part dels viatgers (Modalitat A).

2a. Cànon per l'estacionament i la utilització d'andanes en les estacions (Modalitat B).

3a. Cànon de pas per canviadors d'ample (Modalitat C).

4a. Cànon per la utilització de vies d'apartat (Modalitat D).

5a. Cànon per la prestació de servicis que necessiten autorització per a la utilització del domini públic ferroviari (Modalitat E).

2. Seran subjectes passius del cànon les persones físiques o jurídiques que utilitzen o es beneficien de l'explotació de les estacions ferroviàries, instal·lacions i dependències a què es referix el primer apartat d'este article.

3. Només podran modificar-se per mitjà de llei el nombre o la identitat dels elements i criteris de quantificació sobre els quals es determinen les quotes exigibles per cada modalitat.

4. Als efectes del que preveu l'apartat anterior, es consideraran elements i criteris de quantificació per a cada una de les mencionades modalitats els següents:

a) Cànon per la utilització d'estacions per part dels viatgers: la duració del recorregut del transport i la categoria de l'estació.

Als efectes d'esta tarifa es consideren viatgers totes aquelles persones que no puguen ser considerades com a integrants del personal de supervisió de les empreses ferroviàries.

Este cànon haurà de ser inclòs en el preu del transport per l'empresa ferroviària.

b) Cànon per l'estacionament i la utilització d'andanes en les estacions: el temps d'estacionament del tren, la realització d'operacions de canvi de via a sol·licitud de l'operador i la categoria de l'estació.

c) Cànon de pas per canviadors d'ample: els passos de tren per canviador d'ample.

d) Cànon per la utilització de vies d'apartat: el temps d'ocupació de la via, tipus de tren i tipus de línia.

e) Cànon per la prestació de servicis que necessiten autorització per a la utilització del domini públic ferroviari: la intensitat en l'ús del domini públic ferroviari.

5. Necessitarà autorització de l'administrador d'infraestructures ferroviàries el desenvolupament de qualsevol activitat que es realitze en l'àmbit del domini públic ferroviari, quan per a la seua normal realització es necessite la seua ocupació.

6. Les modalitats indicades en l'apartat 4 no inclouen el consum d'energia elèctrica, ni la utilització de servicis de telèfon, o de neteja, sent per compte de l'explotador els gastos per consums o subministraments que facilite l'administrador d'infraestructures ferroviàries.

7. Sobre les quanties que resulten exigibles s'aplicaran els impostos indirectes que graven la prestació dels servicis objecte de gravamen, en els termes establits en la legislació vigent.

8. El cànon es meritirà en el moment en què es produïska el fet imposable amb l'excepció de la modalitat e), en la qual la meritació es realitzarà en el moment

de l'atorgament inicial de la concessió, autorització o adjudicació de la seua renovació anual.

Article 76. *Gestió, recaptació i afectació.*

1. La gestió dels cànon per utilització de les infraestructures ferroviàries correspondrà a l'administrador d'infraestructures ferroviàries, el qual podrà exigir, respecte del cànon per utilització d'estacions i altres instal·lacions ferroviàries, la presentació de qualsevol document que siga necessari per a la pràctica de les liquidacions procedents.

2. Les modalitats podran ser objecte de liquidació de manera individualitzada o conjunta, en els termes que preveja l'orde ministerial que aprobe els models de liquidació i regule els terminis i mitjans per a fer efectiu l'ingrés de les quanties exigibles.

3. L'import del que s'ha recaptat per estos cànon formarà part del pressupost d'ingressos de l'administrador d'infraestructures ferroviàries.

En el cas d'infraestructures de titularitat estatal, l'import total dels cànon percebuts per la utilització d'estes es tindrà en compte a l'efecte d'establir el preu que l'Estat fixe per a la seua retribució en el conveni o en el contracte-programa a què es referix l'article 22.2.

Article 77. *Actualització.*

1. L'establiment de les quanties resultants de l'aplicació dels elements i criteris a què es referixen els articles 74 i 75 s'efectuarà per mitjà d'orde ministerial. La modificació d'estes podrà fer-se a través de les Lleis de Pressupostos Generals de l'Estat o, si és el cas, per mitjà d'orde ministerial.

2. Les ordes ministerials que, de conformitat amb el que estableix l'apartat anterior, estableixen o modifiquen les quanties del cànon hauran d'anar acompanyades d'una memòria economicofinancera sobre el cost o valor del recurs o activitat de què es tracte i la justificació de la quantia proposada, la qual haurà d'ajustar-se al que estableix l'article 20.1 de la Llei 8/1989, de 13 d'abril, de Taxes i Preus Públics. La falta d'este requisit determinarà la nul·litat de ple dret de la disposició.

CAPÍTOL VI

Tarifas

Article 78. *Règim general.*

1. La prestació per l'administrador d'infraestructures ferroviàries de servicis addicionals, complementaris i auxiliars a tercers, en règim de concurrència i de Dret privat, així com l'ús comercial de les seues instal·lacions i espais disponibles, estaran subjectes al pagament de les corresponents tarifes en benefici del primer i a càrrec de les persones beneficiàries dels referits servicis i usos.

2. La prestació per tercers, amb habilitació atorgada per l'administrador d'infraestructures ferroviàries, de servicis addicionals, complementaris i auxiliars, estarà subjecta al pagament de les corresponents tarifes en benefici d'este i a càrrec de les entitats prestadores dels referits servicis.

3. No es meritaren tarifes per les activitats i servicis subjectes al pagament dels cànon ferroviaris regulats en este títol.

Article 79. *Fixació, quantia i exigibilitat.*

1. Les tarifes, que tindran el caràcter de preus privats, seran aprovades anualment per l'administrador d'infraestructures ferroviàries i remeses al Ministeri de Foment.

El Ministeri de Foment podrà establir, per motius d'interés general, exempcions o bonificacions en les tarifes, compensant l'administrador d'infraestructures ferroviàries per la disminució d'ingressos que es derive de l'aplicació d'estes.

2. L'import de les tarifes es fixarà atenent el tipus d'activitat, el seu interés ferroviari i a la seua rellevància econòmica, així com el cost que supose la prestació dels servicis.

3. Les tarifes seran exigibles des que se sol·licite la prestació del servici, la realització de l'activitat o la utilització de què es tracte, i hauran de fer-se efectives en les condicions que s'establisquen en el moment de la seua fixació o actualització.

4. Els certificats acreditatius de l'impagament de les factures girades per l'administrador d'infraestructures ferroviàries, que hauran de ser notificats a l'obligat al pagament, tindran la consideració de títols executius, conforme el que disposa l'article 517 de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'Enjudiciament Civil.

5. L'acció per a exigir el pagament de les tarifes per servicis prestats directament per l'administrador d'infraestructures ferroviàries prescriurà al cap de cinc anys des de la prestació del servici.

6. L'administrador d'infraestructures ferroviàries podrà suspendre la prestació del servici en el supòsit d'impagament de les tarifes corresponents, després de la comunicació expressa dirigida a l'obligat al pagament. La suspensió del servici es mantindrà mentres no s'efectue el pagament o es garantisca prou el deute.

7. Igualment, l'administrador d'infraestructures ferroviàries podrà sol·licitar depòsits, avals, pagaments a compte o qualsevol altra garantia suficient per al cobrament de l'import de les tarifes pels servicis que preste.

8. Correspon a la jurisdicció ordinària la resolució de totes les controvèrsies que se susciten en relació amb la determinació o pagament de les tarifes a què es referix este capítol.

TÍTOL VI

L'administració ferroviària

Article 80. *Competències de l'Administració General de l'Estat.*

L'Administració General de l'Estat exercirà les seues competències en matèria ferroviària d'acord amb el que preven esta llei i els seus reglaments de desplegament.

Article 81. *Competències del Ministeri de Foment.*

1. El Ministeri de Foment exercirà les competències següents:

a) La planificació estratègica del sector ferroviari i el seu desenvolupament, en col·laboració, en els termes previstos en esta llei, amb les comunitats autònomes afectades i el suport a la presa de decisions per al desplegament, a mitjà i llarg termini, de les infraestructures i els servicis ferroviaris de competència estatal.

b) L'ordenació general i regulació del sistema, que inclou l'establiment de les regles bàsiques del mercat ferroviari i l'elaboració de la normativa que siga necessària per al seu correcte desenvolupament.

c) La definició de les funcions a exercir per les entitats públiques empresarials regulades en esta llei.

d) L'establiment del règim d'aportacions de l'Estat per al finançament de l'administrador d'infraestructures ferroviàries.

e) L'atorgament de llicències a les empreses ferroviàries, amb un informe previ de l'administrador d'infraestructures ferroviàries, en la forma establida en esta llei i en la seua normativa de desplegament.

f) L'atorgament de les autoritzacions per a la prestació de servicis ferroviaris declarats d'interés públic, i l'establiment del règim d'ajudes a les empreses ferroviàries adjudicatàries.

g) L'atorgament dels certificats de seguretat, llevat que se li atribuisca a l'administrador d'infraestructures ferroviàries o a un altre ens distint.

h) L'atorgament dels certificats d'obertura de línies, trams i terminals de la infraestructura ferroviària al trànsit públic, amb caràcter previ a l'inici de l'explotació d'esta. Respecte de l'obertura al trànsit ferroviari de la resta dels elements que integren la infraestructura, es compliran per l'administrador d'infraestructures ferroviàries les regles que determine el Ministeri de Foment.

i) La definició del règim tarifari, regulat en el capítol VI del títol V, i la seua supervisió.

j) L'establiment o, si és el cas, la modificació de la quantia dels cànon per la utilització de les infraestructures ferroviàries, d'acord amb els elements o paràmetres fixats en esta llei.

k) La defensa del domini públic ferroviari, sense perjudi de les competències que corresponen a l'administrador d'infraestructures ferroviàries.

l) L'aplicació del règim sancionador.

m) L'homologació de centres habilitats per a certificar la idoneïtat del material rodant i la formació del personal, sense perjudi de la possibilitat de delegar-la en l'administrador d'infraestructures ferroviàries.

n) La investigació d'accidents en què hi haja víctimes mortals.

o) Les altres que se li conferisquen en esta llei o en les normes que la despleguen.

2. En particular, correspon al Ministeri de Foment establir les condicions tècniques sobre projecció, construcció i administració de les infraestructures i respecte del material rodant que circule sobre estes.

3. No obstant el que disposa el paràgraf n) de l'apartat 1 i en la mesura que així ho establisca la normativa comunitària, es podrà preveure, reglamentàriament, que la investigació dels accidents ferroviaris es duga a terme per un ens o òrgan administratiu habilitat a l'efecte.

4. El Ministeri de Foment, en coordinació amb el Ministeri d'Assumptes Exteriors, proposarà al Govern, per a la seua aprovació, les directrius aplicables a la participació de l'Estat espanyol en les organitzacions internacionals ferroviàries i la política que s'haja de seguir en les relacions amb estes i amb els organismes i entitats nacionals en matèria ferroviària internacional.

Article 82. *El Comitè de Regulació Ferroviària.*

1. Es crea el Comitè de Regulació Ferroviària com a òrgan col·legiat integrat en el Ministeri de Foment, que es regirà pels preceptes continguts en els articles 22 a 27 de la Llei de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú.

2. El Comitè de Regulació Ferroviària està compost per un president, quatre vocals i un secretari. El president i els vocals seran designats pel ministre de Foment, entre funcionaris del Ministeri que pertanguen als Cosos Superiors de l'Administració General de l'Estat.

El secretari haurà de ser llicenciat en Dret i serà designat, en cada moment, pel Comitè de Regulació Ferroviària.

Article 83. *Funcions del Comitè de Regulació Ferroviària i eficàcia dels seus actes.*

1. Són funcions del Comitè de Regulació Ferroviària les següents:

a) Salvaguardar la pluralitat de l'oferta en la prestació dels servicis sobre la Xarxa Ferroviària d'Interés General i vetlar perquè estos siguen prestats en condicions objectives, transparents i no discriminatòries.

b) Garantir la igualtat entre empreses públiques i privades en les condicions d'accés al mercat dels referits servicis.

c) Vetlar perquè els cànon ferroviaris complisquen el que disposa esta llei i no siguen discriminatoris.

d) Resoldre els conflictes que puguen plantejar-se entre l'administrador d'infraestructures ferroviàries i les empreses ferroviàries en relació amb:

L'atorgament i ús del certificat de seguretat i el compliment de les obligacions que este comporte.

L'aplicació dels criteris continguts en les declaracions sobre la xarxa.

Els procediments d'adjudicació de capacitat.

La quantia, l'estructura o l'aplicació de les tarifes que se'ls exigisquen o puguen exigir-se'ls.

e) Informar l'Administració de l'Estat i les comunitats autònomes que ho requerisquen en matèria ferroviària i, en particular, respecte del contingut de qualsevol projecte de norma o resolució que afecte aquella.

f) Qualsevol altres que se li atribuisquen per la llei o per reglament.

2. El Comitè de Regulació Ferroviària podrà sol·licitar la intervenció del Ministeri de Foment per a la inspecció tècnica dels servicis, instal·lacions i actuacions de les empreses del sector ferroviari.

Així mateix, podrà requerir a les entitats que actuen en el sector ferroviari qualsevol informació que resulte necessària per a l'exercici de la seua activitat.

3. Les entitats que es consideren perjudicades per qualsevol actuació que consideren contrària a dret podran acudir al Comitè de Regulació Ferroviària en el termini màxim d'un mes des que es produísca la decisió o resolució corresponents.

4. El Comitè de Regulació Ferroviària actuarà d'ofici o a instància de la part interessada. Una vegada iniciat el procediment podrà, en qualsevol moment, adoptar les mesures provisionals que estime oportunes per a assegurar l'eficàcia de la resolució que es puga dictar, si hi ha elements de juí suficients per a això.

5. En l'exercici de les seues funcions, el Comitè de Regulació Ferroviària dictarà resolucions que seran vinculants per a les entitats que actuen en l'àmbit ferroviari. Les referides resolucions tindran eficàcia executiva i seran recurribles, en alçada, davant del ministre de Foment.

6. L'incompliment de les resolucions dictades pel Comitè de Regulació Ferroviària serà sancionat d'acord amb el que determina el títol VII.

Article 84. Adscripció del Comitè de Regulació Ferroviària.

El Comitè de Regulació Ferroviària podrà comptar, per a l'exercici de les seues funcions, amb els servicis dels altres òrgans del Ministeri de Foment i estarà integrat en este, als efectes pressupostaris i organitzatius.

TÍTOL VII

Règim sancionador i d'inspecció

Article 85. Abast del règim sancionador en matèria ferroviària.

1. La responsabilitat administrativa derivada de les infraccions tipificades en este títol s'exigirà a les persones físiques o jurídiques que realitzen les activitats ferroviàries recollides en esta llei o resulten afectades pel seu contingut i, si és el cas, als usuaris dels servicis de transport ferroviari o als qui, amb la seua conducta, pertorben la seua normal prestació o la integritat dels béns afectes a esta.

2. La responsabilitat administrativa establida en esta llei s'entendrà sense perjudi de la civil, penal o d'un altre tipus en què puguen incórrer les persones físiques o jurídiques a les quals s'imputen els comportaments infractors. El Ministeri de Foment i l'administrador d'infraestructures ferroviàries prestaran la col·laboració que els siga requerida per l'autoritat judicial o pel ministeri fiscal amb vista a l'esclariment dels fets relacionats amb el transport ferroviari que puguen revestir caràcter delictiu.

3. Quan s'estiga tramitant un procés penal pels mateixos fets que constituïxen infracció administrativa, d'acord amb el que preveu esta llei, o per altres que siga impossible separar dels sancionables, d'acord amb esta llei, el procediment quedarà suspès respecte d'estos fins que hi haja pronunciament ferm de l'autoritat judicial. Représ el procediment, si és el cas, la resolució que es dicte haurà de respectar l'apreciació dels fets que continga el dit pronunciament judicial.

4. Si un mateix comportament infractor és susceptible de ser qualificat d'acord amb dos o més tipus infractors, s'imposarà la sanció que corresponga al més greu d'estos.

Article 86. Inspecció de les activitats ferroviàries i defensa de les infraestructures.

1. Correspondrà al Ministeri de Foment, en l'àmbit de la competència estatal, la inspecció de les empreses ferroviàries, la del transport ferroviari i la de la forma de prestació dels servicis addicionals, auxiliars i complementaris.

2. Les empreses habilitades per a la prestació dels servicis de transport ferroviari o per a realitzar les activi-

tats a què es referix esta llei, estaran obligades a facilitar l'accés a les seues instal·lacions al personal de la Inspecció en l'exercici de les seues funcions. També hauran de permetre al dit personal dur a terme el control dels elements afectes a la prestació dels referits servicis.

3. El Ministeri de Foment podrà demanar de les persones físiques i jurídiques a què es referix l'apartat 1 de l'article 85, totes les informacions que estimen necessàries sobre les matèries objecte d'esta llei.

4. Correspon a l'administrador d'infraestructures ferroviàries l'exercici de la potestat de policia en relació amb la circulació ferroviària, l'ús i la defensa de la infraestructura, amb la finalitat de garantir la seguretat en el trànsit, la conservació de la infraestructura i les instal·lacions de qualsevol classe, necessàries per a la seua explotació. A més, controlarà el compliment de les obligacions que tendisquen a evitar qualsevol classe de dany, deteriorament de les vies, risc o perill per a les persones, i el respecte de les limitacions imposades en relació amb els terrenys immediats al ferrocarril a què es referix el capítol III del títol II d'esta llei.

5. Els funcionaris del Ministeri de Foment i el personal expressament facultat per l'administrador d'infraestructures ferroviàries per a assegurar el compliment de la normativa sobre seguretat tindran, en els seus actes de servici o amb motiu d'estos, la consideració d'agents de l'autoritat, als efectes de l'exigència, si és el cas, de la responsabilitat corresponent als que oferisquen resistència o cometen atemptat o desacatament contra ells, d'obra o de paraula.

6. L'administrador d'infraestructures ferroviàries, en l'exercici de la potestat assenyalada en l'apartat anterior, podrà requerir les persones a qui es referix l'apartat 1 de l'article 85 totes les informacions considere necessàries que, en l'exercici de la seua potestat de policia en relació amb les matèries regulades en esta llei i, si és el cas, denunciarà davant de la Inspecció de Ferrocarrils del Ministeri de Foment o davant de les Delegacions de Govern en les comunitats autònomes, les conductes i actuacions que contravinguen les disposicions establides en esta i en les seues normes de desplegament. En els procediments sancionadors que s'inicien com a resultat de les denúncies formulades per l'administrador d'infraestructures ferroviàries, el Ministeri de Foment, amb caràcter previ a la resolució de l'expedient sancionador, el sotmetrà a informe d'aquella entitat.

7. Els funcionaris del Ministeri de Foment i el personal de l'administrador d'infraestructures ferroviàries, en l'exercici de les funcions a què es referix este article, podran sol·licitar, a través de l'autoritat governativa corresponent, el suport necessari dels cossos i forces de seguretat.

8. Les actes que alcen els referits funcionaris i personal documentaran els resultats de les seues actuacions i hauran de consignar:

- a) El nom i cognoms de la persona a qui s'estenga i el caràcter o representació amb què compareix.
- b) La descripció dels fets als quals afecte.
- c) La conformitat o disconformitat del subjecte inspeccionat amb els fets que se li imputen.

Les actes i diligències esteses tenen naturalesa de documents públics i fan prova, llevat que s'acredite el contrari, dels fets que motiven la seua formalització.

Els fets consignats en les diligències o actes i manifestats o acceptats pels interessats es presumixen certs i

només podran rectificar-se per estos per mitjà de prova que mostre que van incórrer en error de fet.

9. En l'exercici de la seua funció, el personal del Ministeri de Foment o el de l'administrador d'infraestructures ferroviàries està autoritzat per a:

a) Realitzar materialment les actuacions inspectores necessàries en qualsevol lloc en què s'exercisquen activitats afectades per la legislació del transport ferroviari. No obstant això, quan es requerisca l'accés al domicili de persones físiques i jurídiques, serà necessària la prèvia obtenció de l'oportú manament judicial.

b) Dur a terme les proves, investigacions o exàmens que resulten necessaris per a cerciorar-se de l'observança de les disposicions legals vigents en matèria de transport ferroviari.

c) Si els òrgans responsables de la inspecció, a la vista de les greus circumstàncies existents que comprometen la seguretat dels transports, decidixen la paralització de servicis o activitats ferroviàries, ho comunicarà immediatament al delegat de Govern en la comunitat autònoma corresponent, a l'efecte que s'instruísca el corresponent procediment.

Article 87. *Classificació de les infraccions.*

Les infraccions de les normes reguladores del sector ferroviari es classifiquen en molt greus, greus i lleus.

Article 88. *Infraccions molt greus.*

Es consideren infraccions molt greus:

a) La realització d'activitats o la prestació de servicis regulats en esta llei sense comptar amb la necessària llicència administrativa o amb qualsevol altre títol habilitant que faculte per a això o sense estar expressament emparat per estos.

b) L'incompliment de les condicions imposades als titulars de les llicències administratives o altres títols habilitants, o el de les resolucions dictades pel Comitè de Regulació Ferroviària, quan es pose en perill la seguretat de les persones, dels béns o del trànsit ferroviari.

c) La prestació dels servicis sense comptar amb el preceptiu certificat de seguretat o en condicions tals que pugua afectar la seguretat de les persones o els béns, amb greu incompliment de les normes o prescripcions tècniques.

d) La prestació de servicis de transport ferroviari sense haver obtingut la preceptiva adjudicació de capacitat d'infraestructura.

e) L'obtenció de la llicència d'empresa ferroviària i l'accés a la capacitat d'infraestructura per mitjà de declaracions falses o per qualsevol altre procediment irregular.

f) La realització d'activitats que afecten mercaderies perilloses o peribles, objecte de transport, en condicions distintes de les fixades reglamentàriament, quan es pose en perill la seguretat de les persones, dels béns, del trànsit ferroviari o es pugua afectar la salut pública.

g) L'incompliment, per les empreses ferroviàries i la resta d'obligats, de les normes establides per l'administrador d'infraestructures ferroviàries, de tal manera que produïsquen perturbacions en el trànsit ferroviari.

h) La negativa o obstrucció a l'actuació dels servicis d'inspecció dels transports ferroviaris, que impedisca l'exercici per estos de les funcions que, legalment o reglamentàriament, tinguen atribuïdes.

i) La cessió del dret d'ús de capacitat d'infraestructura o la celebració de qualsevol altre negoci jurídic sobre la capacitat d'infraestructura adjudicada.

j) La realització d'obres o activitats no permeses en la zona de domini públic o en les zones de protecció de les infraestructures ferroviàries, sense comptar amb la preceptiva autorització, quan afecten la seguretat del trànsit ferroviari.

k) El deteriorament o la destrucció de qualsevol obra o instal·lació, la sostracció de qualsevol element de la infraestructura ferroviària que afecte la via fèrria o estiga directament relacionat amb la seguretat del trànsit ferroviari o la modificació intencionada de les seues característiques.

l) La falta de vigència o la inexistència dels contractes d'assegurança obligatòria conforme al que establix esta llei, o la seua insuficient cobertura per a garantir les responsabilitats derivades d'activitats que realitze l'empresa ferroviària.

m) La comissió, en el termini d'un any, de dos o més infraccions greus sancionades per mitjà de resolució administrativa ferma.

Article 89. *Infraccions greus.*

Es consideren infraccions greus:

a) L'incompliment de les condicions imposades als titulars de les llicències o d'altres títols habilitants o de les resolucions dictades pel Comitè de Regulació Ferroviària, quan no constituïsquen infracció molt greu.

b) La interrupció injustificada del servici per a la prestació del qual estiga habilitat el titular de la llicència.

c) La no utilització de capacitat adjudicada per l'administrador d'infraestructures ferroviàries en cas d'infraestructura congestionada, per causes imputables a l'empresa ferroviària.

d) L'incompliment de les condicions de qualitat i regularitat en què han de prestar-se els servicis o activitats permeses per la llicència o un altre títol habilitant, el dels requisits establits a l'adjudicar-se la capacitat o el de les instruccions operatives i de prestació del servici emanades de l'administrador d'infraestructures ferroviàries, quan el dit incompliment no constituïska infracció molt greu.

e) La negativa a facilitar a l'òrgan administratiu competent la informació que reclame d'acord amb esta llei.

f) La negativa o obstrucció a l'actuació dels servicis d'inspecció quan no es donen les circumstàncies que determinen la consideració d'este comportament com a infracció molt greu.

g) La utilització de màquines, material rodant i la resta d'elements de transport sense complir les normes i els requisits tècnics que, per raons de seguretat, hagen de reunir, quan este comportament no siga constitutiu d'infracció molt greu.

h) L'incompliment de totes les obligacions formals que s'imposen als que realitzen les activitats regulades en esta llei en garantia dels drets dels consumidors i usuaris.

i) La realització d'activitats que afecten mercaderies perilloses o peribles, objecte de transport, sense respectar la normativa específica reguladora d'aquell i l'incompliment de les normes reglamentàries que garantisquen la sanitat de les persones o la incompati-

bilitat de productes transportables amb la salvaguarda de la seguretat del transport, llevat que haja de ser considerada com a infracció molt greu.

j) La carència o inhabilitat dels instruments o mitjans de control d'obligada instal·lació en les màquines i la resta de material rodant.

k) La realització d'obres o activitats no permeses en les zones de protecció o de seguretat de les infraestructures ferroviàries, sense comptar amb la preceptiva autorització quan estos comportaments no constituïsquen infracció molt greu.

l) El deteriorament de qualsevol element de la infraestructura ferroviària directament relacionada amb l'ordenació, l'orientació i la seguretat de la circulació o la modificació intencionada de les seues característiques o situació, quan estos comportaments no constituïsquen infracció molt greu.

m) La destrucció, el deteriorament, l'alteració o la modificació de qualsevol obra o instal·lació de la via fèrria o dels elements funcionals d'esta, quan estos comportaments no constituïsquen infracció molt greu.

n) El llançament o depòsit d'objectes en qualsevol punt de la via i els seus veïns i instal·lacions annexes o al pas dels trens i, en general, qualsevol acte que puga representar un perill greu per a la seguretat del transport, els seus usuaris, els mitjans o les instal·lacions de qualsevol tipus.

o) La comissió, en el termini d'un any, de dos o més infraccions lleus.

p) Les conductes recollides en l'article anterior, quan les circumstàncies que concórreguen en la seua comissió no pertorben la seguretat de les persones, dels béns o del trànsit ferroviari.

Article 90. *Infraccions lleus.*

1. Constituïxen infraccions lleus qualssevol violacions de les normes contingudes en esta llei que, no estant tipificades com a infraccions molt greus o greus, afecten el règim d'obligacions de les entitats que realitzen activitats ferroviàries o dels usuaris, en la forma que es determine reglamentàriament.

2. En tot cas, es consideren constitutives d'infracció lleu les següents conductes dels usuaris del transport ferroviari:

a) Accedir al tren o abandonar este fora de les parades establides o estant este en moviment.

b) Obstaculitzar o forçar els mecanismes d'obertura o tancament de les portes dels cotxes del tren o de les que siguen d'ús exclusiu del personal de l'empresa ferroviària.

c) Usar, sense causa justificada, qualsevol dels mecanismes de parada dels trens, de seguretat o de socors.

d) Entrar en les cabines de conducció dels trens, locomotores o altres llocs en què es trobe el material de tracció, o accedir a instal·lacions reservades per a l'ús exclusiu de les persones autoritzades.

e) Viatjar en llocs distints dels habilitats per als usuaris.

f) Fumar en llocs distints dels habilitats amb este fi, en els cotxes i locals.

g) Realitzar accions que impliquen perill per a la integritat física dels altres usuaris o que suposen el deteriorament del material dels vehicles o de les estacions.

h) Les conductes recollides en els paràgrafs a) a o) de l'article anterior, quan les circumstàncies que concórreguen en la seua comissió no pertorben la seguretat de les persones, dels béns o del trànsit ferroviari.

Article 91. *Sancions.*

1. Les infraccions tipificades en els articles anteriors seran sancionades:

a) Les molt greus amb multa de 30.001 fins a 300.000 euros.

b) Les greus amb multa de 6.001 fins a 30.000 euros.

c) Les lleus amb multa de fins a 6.000 euros.

2. Quan, com a conseqüència de la infracció, s'obtinga un benefici quantificable, la multa podrà incrementar-se fins al triple del benefici obtingut.

3. La comissió d'una infracció molt greu podrà comportar la revocació o suspensió de la llicència administrativa i la conseqüent inhabilitació temporal per a l'exercici de l'activitat per un període màxim d'un any, així com, si és el cas, el precintat de la maquinària i del material rodant amb què s'haja realitzat l'activitat infractora. La imposició, per resolució definitiva, d'una nova sanció per la comissió d'una infracció molt greu en els dotze mesos següents a la de la inicial, portarà annexa la revocació de la llicència d'empresa ferroviària. En el còmput del referit termini no es tindran en compte els períodes en què no haja sigut possible realitzar l'activitat per haver sigut temporalment retirada la corresponent llicència.

4. La imposició de sancions es farà constar en el corresponent Registre Especial d'Empreses Ferroviàries a càrrec del Ministeri de Foment. Una vegada transcorreguts cinc anys des del compliment de la sanció, es cancel·larà, d'ofici, la referida inscripció.

5. El Ministeri de Foment comunicarà a la Comissió Europea i a les autoritats competents dels altres Estats membres de la Unió Europea que hagen concedit llicència o un altre títol habilitant a una empresa que opere a Espanya, qualsevol resolució sancionadora que l'afecte i que implique una restricció de la seua activitat.

Article 92. *Infraccions i sancions específiques en matèria de circulació i conducció.*

1. L'incompliment, pel personal de circulació o de conducció, de la normativa reglamentària sobre qualificació professional i seguretat en el trànsit tindrà el caràcter d'infracció administrativa.

2. Tindran la consideració de molt greus les infraccions a què es referix l'apartat següent, quan concórreguen circumstàncies de perill per a la seguretat del trànsit ferroviari o posen en risc les persones o les mercaderies. A més, serà infracció molt greu la conducció de màquines sense tindre la titulació reglamentàriament exigible a l'efecte.

3. Es consideren infraccions greus la conducció de màquines de forma negligent o temerària, la ingestió de begudes alcohòliques, amb taxes superiors a les que reglamentàriament s'establisquen o d'estupefaents, psicotròpics o qualsevol altra substància d'efectes anàlegs, que pertorben o disminuisquen les facultats psicofísiques del personal de circulació o conducció, l'omissió de socors en cas de necessitat o accident i la conducció i circulació de màquines que incomplisquen les condicions

tècniques i de seguretat establides en esta llei i en les normes de desplegament o excedir els temps màxims de conducció que es fixen reglamentàriament.

4. Tindran la consideració d'infraccions lleus aquelles que no es qualifiquen expressament com a molt greus o com a greus.

5. Les infraccions molt greus seran sancionades amb multes de fins a 15.000 euros. Les greus, amb multes de fins a 6.000 euros, i les lleus, amb multes de fins a 3.000 euros. En el cas d'infraccions molt greus o greus, podrà imposar-se, a més, com a sanció la revocació de la llicència o del permís per a la conducció de vehicles de transport ferroviari.

6. Del pagament de les multes respondrà, solidàriament, l'empresa ferroviària en què preste els seus servicis el personal sancionat, sense perjudici de la possibilitat de repetir contra este.

Article 93. *Graduació de les sancions.*

La quantia de les sancions que s'imposen es graduarà d'acord amb els factors següents:

- a) La repercussió social de la infracció i el perill per a la vida i salut de les persones, la seguretat de les coses i el medi ambient.
- b) La importància del dany o deteriorament causat, si és el cas.
- c) La intencionalitat en la comissió de la infracció.
- d) El grau de participació del sancionat i el benefici per ell obtingut.
- e) La comissió, en el període dels dotze mesos anteriors al fet infractor, d'una altra infracció de la mateixa naturalesa, quan així haja sigut declarat per resolució ferma en via administrativa.
- f) La circumstància d'haver procedit l'infractor, per pròpia iniciativa, a remeiar els efectes perniciosos de la infracció.

Article 94. *Multes coercitives.*

Amb independència de les sancions que corresponguen, l'autoritat competent podrà imposar multes coercitives quan prossegueisca la conducta infractora i no s'atenga el requeriment de cessament d'esta, reiterant-lo cada espai de temps que siga suficient per a complir el que ordena. Les multes coercitives no excediran, cada una d'elles, del 10 per cent de la sanció fixada per a la infracció comesa.

Article 95. *Competència per a la imposició de sancions.*

Correspondrà la imposició de les sancions per infraccions lleus als delegats del Govern en les comunitats autònomes i per infraccions greus al secretari d'Estat d'Infraestructures del Ministeri de Foment. Les sancions per infraccions molt greus seran imposades pel ministre de Foment.

Article 96. *Procediment sancionador i mesures provisionals.*

1. Sense perjudici del que disposa la Llei de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú i en la seua normativa de desplegament, el procediment sancionador s'iniciarà sempre d'ofici per les Delegacions de Govern en les

comunitats autònomes, bé per pròpia iniciativa o com a conseqüència d'ordre superior, petició raonada d'altres òrgans o denúncia.

La denúncia haurà d'expressar la identitat de la persona o persones que les presenten, el relat dels fets que puguen constituir infracció i la data de la seua comissió i, quan siga possible, la identificació dels presumptes infractors.

2. Amb anterioritat a la iniciació del procediment sancionador, es podran realitzar actuacions prèvies a fi de determinar si concorren circumstàncies que justifiquen esta iniciació. En especial, estes actuacions s'orientaran a fixar, amb la major precisió possible, els fets susceptibles de motivar la incoació del procediment, la persona o persones que puguen resultar responsables i les circumstàncies rellevants que concórreguen en els uns i els altres.

3. Una vegada acordada la iniciació del procediment sancionador es notificarà al presumpte o presumptes infractors que disposaran d'un termini de 15 dies, des de la data de la notificació, per a aportar totes les al·legacions, documents o informacions estimen convenientes i, si és el cas, proposar una prova on es concreten els mitjans de què pretenguen valdre's. Rebutdes les al·legacions o transcorregut el termini per a això, la Delegació de Govern en la comunitat autònoma podrà acordar l'obertura d'un període de prova.

4. La proposta de resolució es notificarà als interessats, concedint-se'ls un termini de quinze dies, des de la notificació, per a formular al·legacions i presentar els documents i informacions que estimen pertinents davant del delegat de Govern en la comunitat autònoma qui, a la vista d'estos, resoldrà o, si és el cas, remetrà allò que s'ha actuat, d'acord amb el que disposa l'article 95, a l'òrgan competent per a la imposició de la sanció que corresponga, junt amb tots els documents, al·legacions i informacions que consten en interlocutòries.

5. Abans de dictar resolució, l'òrgan competent per a resoldre podrà decidir, per mitjà d'acord motivat, la realització de les actuacions complementàries indispensables per a resoldre el procediment que, en tot cas, hauran de tindre lloc en un termini no superior a 15 dies. El termini per a resoldre el procediment quedarà suspès fins a la terminació d'estes.

6. En el termini de 10 dies des de la recepció de la proposta de resolució i els documents, al·legacions i informacions que consten en el procediment, l'òrgan competent per a resoldre dictarà resolució motivada, que haurà de ser notificada als interessats.

Si, transcorreguts sis mesos des de la iniciació del procediment sancionador, no s'ha notificat als interessats la resolució que li pose fi, es produirà la seua caducitat. En este cas, l'òrgan competent per a resoldre emetrà, a sol·licitud de l'interessat, certificat en què conste que ha caducat el procediment i que s'ha procedit a l'arxiu de les actuacions.

Les resolucions que posen fi a la via administrativa seran immediatament executives.

7. Abans de la iniciació del procediment sancionador, l'òrgan competent podrà, d'ofici o a instància de part, adoptar les mesures que corresponguen, en els casos d'urgència i per a la protecció provisional dels interessos implicats. Estes hauran de ser confirmades, modificades o deixades sense efecte per mitjà de l'acord d'iniciació del referit procediment, que haurà d'efectuar-se dins dels 15 dies següents a la seua adopció i que podrà ser objecte del recurs que corresponga.

8. Així mateix, iniciat el procediment sancionador, l'òrgan competent per a imposar la sanció corresponent podrà adoptar, d'ofici o a instància de part, les mesures provisionals que estime oportunes per a assegurar l'eficàcia de la resolució que puga recaure i el bon fi del procediment, evitar el manteniment dels efectes de la infracció i garantir les exigències dels interessos generals.

No obstant això, quan així estiga exigit per raons d'urgència inajornable, la competència per a l'adopció de les mesures provisionals que resulten necessàries correspondrà als delegats de Govern en les comunitats autònomes.

9. En tot cas, les mesures provisionals quedaran sense efecte si no s'inicia el procediment en el termini assenyalat o quan l'acord d'iniciació no continga un pronunciament exprés sobre estes.

10. Les mesures de caràcter provisional, que hauran de ser proporcionals en intensitat i condicions als objectius que es pretenen garantir, podran consistir en la suspensió temporal d'activitats i la prestació de fiances, en la clausura temporal de les infraestructures afectades, en la retirada de material rodant o en la suspensió temporal de servicis per raons de sanitat, higiene o seguretat.

En cap cas, es podran adoptar mesures provisionals que puguin causar perjuí de difícil o impossible reparació als interessats o que impliquen violació de drets emparats per esta llei.

11. Les mesures provisionals podran ser deixades sense efecte o modificades durant la tramitació del procediment sancionador, d'ofici o a instància de part, en virtut de circumstàncies sobrevingudes o que no van poder ser tingudes en compte en el moment de la seua adopció.

En tot cas, s'extingiran amb l'eficàcia de la resolució que pose fi al procediment sancionador.

Article 97. *Prescripció.*

1. Les infraccions regulades en esta llei prescriuran, les molt greus al cap de tres anys; les greus, al cap de dos anys, i les lleus, al cap de sis mesos.

El termini de prescripció de les infraccions començarà a computar-se des del dia en què s'hagen comés. Interromprà la prescripció la iniciació, amb coneixement de l'interessat, del procediment sancionador. El termini de prescripció tornarà a córrer si l'expedient sancionador està paralitzat durant més d'un mes, per causa no imputable al presumpte responsable.

2. Les sancions imposades per faltes molt greus prescriuran al cap de tres anys; les imposades per faltes greus, al cap de dos anys i les imposades per faltes lleus, al cap d'un any.

El termini de prescripció de les sancions començarà a computar-se des de l'endemà del dia en què adquireisca fermesa la resolució per la qual s'imposa la sanció. Interromprà la prescripció la iniciació, amb coneixement de l'interessat, del procediment d'execució, tornant a córrer el termini si aquell està paralitzat durant més d'un mes per causa no imputable a l'infractor.

Disposició addicional primera. *Assumpció de la funció d'administració de les infraestructures ferroviàries.*

1. L'entitat pública empresarial RENFE passa a denominar-se Administrador d'Infraestructures Ferroviàries

es i assumix les funcions assignades a l'administrador d'infraestructures ferroviàries en esta llei.

2. El personal que, en el moment d'entrada en vigor d'esta llei, preste els seus servicis en l'entitat pública empresarial RENFE es mantindrà en la plantilla de l'entitat pública empresarial Administrador d'Infraestructures Ferroviàries, excepte el que estiga vinculat a la prestació del servici de transport ferroviari i el que resulte necessari per a la posada en marxa i funcionament de l'entitat pública empresarial RENFE-Operadora a què es referix la disposició addicional tercera, que s'integrarà en esta d'acord amb el que es determine, per mitjà d'orde del ministre de Foment i després de l'audiència dels representants dels treballadors de la primera.

D'acord amb el que preveu l'article 44 del text refós de l'Estatut dels Treballadors, aprovat Pel Reial Decret Legislatiu 1/1995, de 24 de març, s'entendrà que hi ha successió d'empreses entre l'entitat pública empresarial Gestor d'Infraestructures Ferroviàries i l'entitat pública empresarial Administrador d'Infraestructures Ferroviàries. A l'efecte, els treballadors de l'entitat pública empresarial Gestor d'Infraestructures Ferroviàries s'integraran en l'entitat pública empresarial Administrador d'Infraestructures Ferroviàries.

3. El Ministeri de Foment vetlarà, especialment, per l'adequat compliment del que preveu l'apartat anterior, promovent la interlocució entre les entitats i col·lectius afectats per la seua aplicació. Així mateix, tutelarà el respecte de les condicions laborals del personal de l'entitat mentres estes no siguen substituïdes per mitjà de la corresponent negociació col·lectiva.

4. Per mitjà d'orde del ministre de Foment, es determinarà quins béns mobles i immobles dels que, fins a la data d'entrada en vigor d'esta llei, han pertangut o estat adscrits a l'entitat pública empresarial RENFE són necessaris per a la prestació del servici de transport ferroviari. Els dits béns pertanyeran a l'entitat pública empresarial RENFE-Operadora. Els restants es mantindran en el patrimoni de l'entitat pública empresarial Administrador d'Infraestructures Ferroviàries.

Es consideren, en tot cas, de titularitat de l'Administrador d'Infraestructures Ferroviàries:

a) Els béns i drets que, en la data d'entrada en vigor d'esta llei, siguen de la titularitat de l'entitat pública empresarial Gestor d'Infraestructures Ferroviàries o que estiguen adscrits a esta.

b) Els béns i drets que, en la data d'entrada en vigor d'esta llei, siguen patrimonials de RENFE excepte aquells que el Ministeri de Foment, per mitjà d'orde, determine com a necessaris per a la prestació del servici de transport ferroviari.

c) Els béns i drets patrimonials de titularitat estatal que, en la data d'entrada en vigor d'esta llei, estiguen adscrits a RENFE, excepte aquells que el Ministeri de Foment determine, per mitjà d'orde, com a necessaris per a la prestació del servici de transport ferroviari.

d) Tots els béns de domini públic o patrimonials que configuren la denominada línia d'alta velocitat Madrid-Sevilla.

e) Totes les estacions, terminals i altres béns immobles que resulten permanentment necessaris per a la prestació dels servicis que constitueixen la seua activitat.

No obstant l'anterior, les línies que, fins a la data d'entrada en vigor d'esta llei, estiguen sent administrades per l'entitat pública empresarial Xarxa Nacional

dels Ferrocarrils Espanyols, deixaran de pertànyer o estar adscrites a esta i s'integraran en el patrimoni de l'Estat, amb l'excepció de la denominada línia d'alta velocitat Madrid-Sevilla, que passarà a ser de titularitat de l'Administrador d'Infraestructures Ferroviàries.

Disposició addicional segona. Extinció de l'entitat pública empresarial Gestor d'Infraestructures Ferroviàries.

1. Queda extingida l'entitat pública empresarial Gestor d'Infraestructures Ferroviàries. L'entitat pública empresarial Administrador d'Infraestructures Ferroviàries se subrogarà en tots els drets i obligacions d'aquella i serà titular de tots els béns de domini públic o patrimonials que, en la data d'entrada en vigor d'esta llei, tinga adscrits o pertanguen a l'entitat pública empresarial Gestor d'Infraestructures Ferroviàries.

2. Els funcionaris adscrits a l'entitat pública empresarial Gestor d'Infraestructures Ferroviàries que resulten afectats per l'extinció d'esta entitat podran optar, durant el termini que reglamentàriament es determine, per integrar-se en la plantilla del personal laboral de l'entitat pública empresarial Administrador d'Infraestructures Ferroviàries, amb reconeixement de l'antiguitat que els corresponga i quedant en els seus cossos o escales d'origen en la situació d'excedència voluntària prevista en l'article 29.3.a) de la Llei 30/1984, de 2 d'agost, de Mesures per a la Reforma de la Funció Pública, o per accedir als llocs que puguin correspondre'ls, conforme a la normativa regulatòria de la Funció Pública.

Disposició addicional tercera. Creació de l'entitat pública empresarial RENFE-Operadora.

1. Es crea l'entitat pública empresarial RENFE-Operadora, com a organisme públic dels previstos en l'article 43.1.b) de la Llei 6/1997, de 14 d'abril, d'Organització i Funcionament de l'Administració General de l'Estat. RENFE-Operadora té personalitat jurídica pròpia, plena capacitat d'obrar i patrimoni propi, i està adscrita al Ministeri de Foment. El Consell de Ministres, per mitjà de reial decret, a iniciativa del Ministeri de Foment i a proposta conjunta dels Ministeris d'Administracions Públiques i d'Hisenda, aprovarà l'Estatut de l'entitat pública empresarial RENFE-Operadora.

2. L'objecte de l'entitat RENFE-Operadora és la prestació de servicis de transport ferroviari tant de mercaderies com de viatgers, que inclourà el manteniment del material rodant. RENFE-Operadora podrà desenvolupar, a més, totes les actuacions mercantils que resulten necessàries o convenients per a la millor realització de les seues funcions, podent dur a terme qualsevol classe d'actes d'administració o disposició que siguen necessaris per al compliment d'estes, inclús per mitjà de la participació en negocis, societats o empreses, nacionals o estrangers, amb subjecció, en tot cas, al que disposa la legislació vigent.

3. L'entitat pública empresarial RENFE-Operadora estarà habilitada per a la prestació del servicis de transport ferroviari de mercaderies, sense perjudi del que preveu l'apartat següent.

RENFE-Operadora, des de l'entrada en vigor de la llei, tindrà assignada tota la capacitat d'infraestructura necessària per a la realització dels servicis de transport de mercaderies que estiga prestant, en el dit moment, l'entitat pública empresarial RENFE. A més, podrà obtin-

dre directament l'assignació de la capacitat necessària per a la prestació de nous servicis.

El que disposa el paràgraf anterior s'aplicarà fins al moment en què, degudament aprovada la declaració sobre la xarxa, d'acord amb l'article 29, RENFE-Operadora puga sol·licitar la capacitat necessària per a la prestació dels seus servicis.

Així mateix, gestionarà el servicis de transport ferroviari de viatgers en els termes que s'assenyalen en la disposició transitòria tercera.

4. En el termini de sis mesos des de l'entrada en vigor d'esta llei, l'entitat pública empresarial Renfe-Operadora haurà de complir les exigències establides en l'article 45 d'esta, excepte el que estableix el punt 1.a del dit article en allò que fa referència a revestir la forma de societat anònima, i sol·licitar la corresponent llicència.

5. RENFE-Operadora tindrà, per al compliment dels seus fins, un patrimoni propi, distint del de l'Administració General de l'Estat, integrat pel conjunt de béns, drets i obligacions de què siga titular.

6. S'incorporen al patrimoni de RENFE-Operadora tots els béns mobles i immobles de RENFE que siguen necessaris per a la prestació del servicis de transport ferroviari o que s'estimen convenients per a garantir el seu equilibri financer.

7. Els recursos de RENFE-Operadora estaran integrats per:

a) Els ingressos ordinaris i extraordinaris obtinguts amb l'exercici de la seua activitat.

b) Els recursos financers procedents d'operacions d'endeutament, el límit anual dels quals serà fixat en les respectives lleis de Pressupostos Generals de l'Estat.

c) Les subvencions que, si és el cas, puguin incloure's en els Pressupostos Generals de l'Estat.

d) Les subvencions, aportacions i donacions que es concedisquen a favor seu, procedents de fons específics de la Unió Europea, d'altres Administracions públiques, d'ens públics i de particulars.

e) Els productes, rendes i increments del seu patrimoni.

f) Els productes i rendes derivats de la seua participació en altres entitats.

g) Qualsevol altre recurs que puga correspondre-li per llei o li siga atribuït per conveni o per qualsevol altre procediment legalment establert.

8. El règim de contractació, d'adquisició i d'alienació de l'entitat s'acomodarà a les normes establides en dret privat, sense perjudi del que determina la Llei 48/1998, de 30 de desembre, sobre procediments de contractació en els sectors de l'aigua, l'energia, els transports i les telecomunicacions.

9. L'estructura organitzativa bàsica de RENFE-Operadora, els seus òrgans superiors de direcció i les funcions d'estos, seran objecte de regulació en el corresponent Estatut. El personal de RENFE-Operadora es regirà per les normes de dret laboral que se li apliquen.

10. L'entitat RENFE-Operadora podrà crear, en el seu si, societats anònimes l'objecte social de les quals coincidisca, totalment o parcialment, amb les funcions pròpies de les seues unitats de negoci o àrees corporatives. En este cas, desapareixerà o es modificarà, en consonància, la unitat de negoci o l'àrea operativa corresponent.

11. El règim sobre personal de RENFE-Operadora s'ajustarà al règim propi de les societats mercantils estatals.

12. L'entitat pública empresarial RENFE-Operadora assumirà el deute que l'entitat pública empresarial Xarxa Nacional dels Ferrocarrils Espanyols haja contret en ocasió de l'adquisició, el manteniment i el funcionament del material rodant i de qualssevol altres servicis relacionats amb este.

L'import i el detall del deute a què es referix el paràgraf anterior es quantificarà pel Ministeri de Foment i se sotmetrà a informe de control financer de la Intervenció General de l'Administració de l'Estat, prèviament a la seua determinació per mitjà d'orde del referit Ministeri.

13. El règim pressupostari, l'econòmic financer, el de comptabilitat, el d'intervenció i el de control financer de l'entitat pública empresarial RENFE-Operadora, seran determinats en el seu Estatut conforme al que estableix el text refós de la Llei General Pressupostària, aprovat per Reial Decret Legislatiu 1091/1988, de 23 de setembre.

14. Als efectes del que preveu l'article 44 del text refós de l'Estatut dels Treballadors, aprovat per Reial Decret Legislatiu 1/1995, de 24 de març, s'entendrà que hi ha successió d'empreses entre l'entitat pública empresarial Xarxa Nacional dels Ferrocarrils Espanyols i l'entitat pública empresarial RENFE-Operadora. Els treballadors de l'entitat pública empresarial Xarxa Nacional dels Ferrocarrils Espanyols s'integraran en l'entitat pública empresarial RENFE-Operadora en funció de les activitats i els servicis que presten en aquella corresponents a l'entitat pública empresarial RENFE-Operadora, d'acord amb el que estableix esta llei.

15. El Ministeri de Foment vetlarà, especialment, per l'adequat compliment del que preveu l'apartat anterior, promovent la interlocució entre les entitats i els col·lectius afectats per la seua aplicació. Així mateix, tutelarà el respecte de les condicions laborals del personal de l'entitat mentres estes no siguen substituïdes per mitjà de la corresponent negociació col·lectiva.

Disposició addicional quarta. *Exempcions fiscals.*

1. Als actes de mutació patrimonial, afectació, adscripció i atribució d'administració, així com els relatius al sanejament financer de RENFE, objecte d'esta llei, els serà d'aplicació el règim fiscal previst en els articles 98 a 109, ambdós inclusivament, del capítol VIII del títol VIII de la Llei 43/1995, de 27 de desembre, de l'Impost de Societats.

2. El règim aplicable a l'Administrador d'Infraestructures Ferroviàries respecte de l'Impost sobre Transmissions Patrimonials i Actes Jurídics Documentats, pel que fa a totes les seues modalitats, serà el previst en l'article 45.I.A).a) del text refós de la Llei de l'Impost de Transmissions Patrimonials i Actes Jurídics Documentats, aprovat pel Reial Decret Legislatiu 1/1993, de 24 de setembre.

3. Es reduïxen en un 95 per cent els aranzels que els notaris i registradors hagen de percebre ocasió de la seua intervenció en totes les operacions de reordenació patrimonial que siga necessari escometre per a donar execució a allò que preven esta llei.

Disposició addicional quinta. *Exclusions.*

No són objecte de regulació per esta llei els modes de transport que utilitzen cable o cables, tractors i portadors i que no tenen camí de rodament fix. Estos modes de transport es regiran per la seua normativa específica.

Disposició addicional sexta. *Habilitació del personal i homologació del material rodant de RENFE-Operadora.*

S'entendrà que el personal ferroviari qualificat que, a l'entrada en vigor d'esta llei, exercisca les seues funcions en RENFE-Operadora està habilitat per a l'acompliment d'estes i que el material rodant amb què compte la dita entitat es troba homologat.

No obstant això, en el termini de dos anys computat des de la mateixa data, el dit personal haurà d'estar habilitat i el referit material rodant homologat, en la forma establida en les ordes que es dicten pel Ministeri de Foment, d'acord amb el que preveuen els articles 58 i 60 d'esta llei.

Disposició addicional setètima. *Destí dels béns immobles de titularitat estatal corresponents a les línies de ferrocarril tancades i de construcció abandonada.*

Quedaran integrats, com a béns patrimonials, en el patrimoni de l'entitat pública empresarial Administrador d'Infraestructures Ferroviàries, tots els béns immobles de titularitat estatal corresponents a les línies de ferrocarril tancades o abandonades. L'entitat pública empresarial Administrador d'Infraestructures Ferroviàries se subroga en tots els drets i obligacions que corresponguen al Ministeri de Foment, d'acord amb el que estableix l'article 24 d'esta llei.

Disposició addicional octava. *Interconnexió i interoperabilitat de les xarxes i intermodalitat dels servicis.*

S'hauran de complir pels òrgans competents de l'Administració de l'Estat i per les empreses ferroviàries els requisits necessaris perquè en la projecció, la construcció, la posada en servici, la rehabilitació, la renovació, l'explotació i el manteniment dels elements que integren el sistema ferroviari transeuropeu, vinculats a la Xarxa Ferroviària d'Interés General i al material rodant que circule sobre esta, es garantisca la seua interoperabilitat i intermodalitat. Per mitjà de reial decret es determinaran els dits requisits tècnics i s'establiran els mitjans per a fer possible la interconnexió i interoperabilitat de les xarxes i la intermodalitat dels servicis ferroviaris.

Disposició addicional novena. *Línies que formen part de la Xarxa Ferroviària d'Interés General.*

1. La Xarxa Ferroviària d'Interés General es compondrà, en el moment d'entrada en vigor d'esta llei, de totes les infraestructures ferroviàries que, en eixa data, siguen administrades per RENFE o l'administració de les quals haja sigut encomanada al Gestor d'Infraestructures Ferroviàries o exercisca l'Autoritat Portuària corresponent en els Ports d'Interés General. Igualment, i d'acord amb el que preveu la disposició transitòria sexta, la xarxa d'ample mètric de titularitat de l'Estat i

administrada per FEVE, integrarà la Xarxa Ferroviària d'Interès General.

El Ministeri de Foment, d'acord amb l'article 4.2, podrà realitzar la determinació concreta de les línies ferroviàries que integren la Xarxa Ferroviària d'Interès General.

2. Les línies efectivament tancades al trànsit com a conseqüència de l'Acord del Consell de Ministres de 30 de setembre de 1984 no formen part de la Xarxa Ferroviària d'Interès General.

Disposició transitòria primera. Calendari d'obertura del mercat per als servicis ferroviaris de transport internacional de mercaderies.

Sense perjudi de l'aplicació al transport nacional de mercaderies, des de l'entrada en vigor d'esta llei, de les regles que conté, el lliure accés a la Xarxa Ferroviària d'Interès General per qualsevol empresa ferroviària que preste servicis de transport internacional de mercaderies, es produirà conforme al calendari següent:

A) Des de l'entrada en vigor d'esta llei, el transport internacional de mercaderies prestat sobre la denominada Xarxa Transeuropea de Transport Ferroviari de Mercaderies. Per orde del Ministeri de Foment, es determinarà la composició de la Xarxa Ferroviària d'Interès General que forme part de la Xarxa Transeuropea de Transport Ferroviari de Mercaderies.

B) Abans de l'1 de gener del 2006, el transport internacional de mercaderies sobre la Xarxa Ferroviària d'Interès General habilitada per a això. La determinació concreta de la data d'obertura del mercat per a este tipus de transport l'establirà, per mitjà de reial decret, El Govern.

Disposició transitòria segona. Aplicació dels preceptes establits en esta llei a les entitats d'altres Estats de la Unió Europea.

Podran obtindre, d'acord amb esta llei, assignació de capacitat d'infraestructura, els candidats nacionals d'altres països de la Unió Europea que desitgen prestar servicis de transport ferroviari a Espanya, tan prompte com aquells liberalitzen la seua prestació.

En tot cas, les previsions d'esta llei resultaran d'aplicació als referits candidats en la data en què expire el termini perquè els Estats membres de la Unió Europea liberalitzen, d'acord amb les directives comunitàries, cada tipus de servici.

Les agrupacions empresarials internacionals que participen empreses ferroviàries establides a Espanya tenen dret a l'accés a la Xarxa Ferroviària d'Interès General per a prestar servicis internacionals de transport ferroviari entre els Estats membres en què estiguen establides les empreses integrants de les dites agrupacions. Igualment, tindran dret de trànsit sobre la Xarxa Ferroviària d'Interès General i als efectes indicats, les agrupacions internacionals, hi participen o no, empreses ferroviàries establides a Espanya.

Es reconeix, així mateix, el dret d'accés a la Xarxa Ferroviària d'Interès General a les empreses ferroviàries que presten servicis de transport internacional combinat de mercaderies.

Disposició transitòria tercera. Gestió del transport ferroviari de viatgers.

Els capítols II i III del títol IV d'esta llei no s'aplicaran al transport ferroviari de viatgers fins que la Unió Europea no establisca un règim d'obertura del mercat per a este tipus de transport. Fins llavors, RENFE-Operadora tindrà dret a explotar els servicis de transport de viatgers que es presten sobre la Xarxa Ferroviària d'Interès General, en la forma establida en la Llei 16/1987, de 30 de juliol, d'Ordenació dels Transports Terrestres, i en la seua normativa de desplegament mentres no s'oposen a la resta del contingut d'esta llei.

Una vegada que s'impose el règim d'obertura del mercat de transport ferroviari de viatgers, de conformitat amb el que preveu el paràgraf anterior, RENFE-Operadora conservarà el dret a explotar la capacitat de xarxa que llavors utilitze efectivament i podrà sol·licitar que se li assigne una altra capacitat de xarxa, d'acord amb el que preven esta llei.

Disposició transitòria quarta. Contractes-programa entre l'Estat i RENFE-Operadora.

1. Les directrius bàsiques d'actuació de RENFE-Operadora, els seus nivells d'inversió i els compromisos necessaris per a aconseguir els seus fins i objectius, es concretaran en un contracte-programa a celebrar entre aquella i l'Administració General de l'Estat. En el moment en què, d'acord amb la disposició transitòria anterior, s'aplique el capítol II del títol IV d'esta, no podran celebrar-se nous contracte-programa.

2. Les subvencions i compensacions que RENFE-Operadora haja de percebre de l'Estat per la prestació de servicis de transport ferroviari deficitaris s'ajustaran al que disposa el contracte-programa que, entre ambdós, se celebre.

3. La Intervenció General de l'Administració de l'Estat emetrà un informe de control financer sobre el grau d'execució de les previsions econòmiques del contracte-programa, en el qual s'arregleque la seua opinió tècnica sobre la liquidació de les aportacions a efectuar per l'Estat.

Disposició transitòria quinta. Règim aplicable a Ferrocarrils Espanyols de Via Estreta (FEVE).

D'acord amb la disposició addicional novena, la Xarxa d'ample mètric de titularitat de l'Estat i explotada per FEVE integra la Xarxa Ferroviària d'Interès General. No obstant això, li serà d'aplicació el contingut dels capítols I i II, excepte la seua secció 2a, del títol VI de la Llei 16/1987, de 30 de juliol, d'Ordenació dels Transports Terrestres mentres no es dicte, en desplegament d'esta llei, un reglament específic que establisca el seu règim jurídic. En la mesura que els referits preceptes de la Llei d'Ordenació dels Transports Terrestres es remeten a altres de la mateixa llei, la remissió haurà d'entendre's realitzada a les normes que regulen la mateixa matèria en esta llei.

Sense perjudi de l'anterior, s'aplicarà, immediatament, a la mencionada Xarxa i a FEVE el règim previst en esta llei respecte de les limitacions a la propietat i el règim sancionador.

Disposició transitòria sexta. *Normativa aplicable en matèria de seguretat.*

Mentres no es despleguen reglamentàriament les previsions contingudes en esta llei quant a les exigències de seguretat en la construcció i explotació d'infraestructures i al trànsit ferroviari, regiran les disposicions actualment aplicables. La nova normativa haurà, com a mínim, de mantindre els nivells de seguretat actualment vigents.

Disposició derogatòria única. *Derogació normativa.*

Queden derogades totes les disposicions d'igual rang o inferior a esta llei que s'oposen a allò que s'ha disposat en esta i, en concret, la secció 2a del capítol II i els capítols III, IV i V del títol VI de la Llei 16/1987, de 30 de juliol, d'Ordenació dels Transports Terrestres, l'article 74 de la Llei 42/1994, de 30 de desembre, de mesures fiscals, administratives i d'orde social, els articles 160 i 161 de la Llei 13/1996, de 30 de desembre, de mesures fiscals, administratives i de l'orde social, l'article 104 de la Llei 66/1997, de 30 de desembre, de mesures fiscals, administratives i de l'orde social.

Disposició final primera. *Habilitació reglamentària.*

1. Sense perjudi de les facultats atribuïdes per esta llei al Ministeri de Foment, s'habilita el Govern per a dictar totes les disposicions que siguin necessàries per al desplegament i compliment del que disposa esta llei.

2. En l'elaboració de qualssevol normes de desplegament d'esta llei seran oïdes les entitats representatives del sector i els usuaris, integrats en el Consell Nacional de Transports Terrestres, així com seran sotmesos a dictamen del Consell Econòmic i Social aquells desplegaments normatius d'especial rellevància en el seu àmbit consultiu, substituint els referits tràmits al d'audiència, a què es referix l'article 24.1.c de la Llei 50/1997, de 27 de novembre, del Govern.

Disposició final segona. *Títols competencials que emparen la llei.*

Esta llei es dicta a l'empara del que disposa l'article 149.1.1a, 13a, 14a, 21a i 24a de la Constitució.

Disposició final tercera. *Entrada en vigor de la llei.*

1. La present llei entrarà en vigor al cap de sis mesos des de la seua publicació en el «Boletín Oficial del Estado». Dins del dit termini, El Govern aprovarà els Estatuts de les entitats públiques empresarials Administrador d'Infraestructures Ferroviàries i RENFE-Operadora.

2. No obstant això, les previsions de la llei que contenen habilitacions al Govern o al Ministeri de Foment per a dictar reglaments o disposicions de desplegament, tindran plena eficàcia des de l'endemà de la publicació d'esta.

Per tant,

Mane a tots els espanyols, particulars i autoritats, que complisquen esta llei i que la facen complir.

Madrid, 17 de novembre del 2003.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern en funcions,
RODRIGO DE RATO Y FIGAREDO

ANNEX

Adjudicació: atorgament, per l'administrador d'infraestructures ferroviàries, del dret a servir-se de capacitat d'infraestructura ferroviària.

Agrupació empresarial internacional: qualsevol associació de, com a mínim, dos empreses ferroviàries establides en Estats membres de la Unió Europea distints, a fi de prestar servicis de transports internacionals entre Estats membres.

Apartador: infraestructura ferroviària de titularitat pública o privada, consistent en una instal·lació de vies per a la càrrega, descàrrega i estacionament de vagons amb enllaç a una línia per mitjà d'una o més agulles de plena via, que servix per a complementar la Xarxa Ferroviària d'Interés General.

Candidat: l'empresa ferroviària amb llicència o una agrupació internacional d'empreses ferroviàries. Així mateix, poden ser candidats altres persones jurídiques que, sense tindre la condició d'empreses ferroviàries, estiguen interessades en l'explotació del servicis, com ara les agències de transport, els carregadors i els operadors de transport combinat.

Capacitat d'infraestructura: la capacitat per a programar les franges ferroviàries sol·licitades per a un segment de la infraestructura durant un període determinat.

Coordinació: el procediment per mitjà del qual l'organisme adjudicador i els candidats intenten resoldre situacions de conflicte de sol·licituds de capacitat d'infraestructura.

Declaració sobre la xarxa: la declaració que detalla les normes generals, terminis, procediments i criteris relatius als sistemes de cànon i adjudicació de capacitat. Conté, així mateix, qualsevol altra informació que pugui ser necessària per a cursar una sol·licitud de capacitat d'infraestructura.

Empresa ferroviària: aquella entitat l'activitat principal de la qual consistisca a prestar servicis de transport de mercaderies o viatgers per ferrocarril, havent de ser la dita empresa, en tot cas, la que aporte la tracció. S'inclouen, així mateix, en el concepte, les empreses que aporten, exclusivament, la tracció.

Esplanació: la franja de terreny en què s'ha modificat la topografia natural del sòl i sobre la qual es construeix la línia fèrria, es disposen els seus elements funcionals i s'ubiquen les seues instal·lacions.

Franja horària: la capacitat d'infraestructura necessària perquè un tren circule entre dos punts, en un moment donat.

Infraestructura congestionada: el tram d'infraestructura per al qual no pot atendre's plenament la demanda de capacitat d'infraestructura durant determinats períodes, ni tan sols després de coordinació de les distintes sol·licituds de capacitat.

Llicència: una autorització concedida per un Estat a una empresa a què es reconeix la seua condició d'empresa ferroviària, condició que pot estar limitada a la prestació de determinats tipus de servicis de transport.

Línia: part de la infraestructura ferroviària que unix dos punts determinats i que està integrada pels elements següents: plataformes de la via, superestructures, com carrils i contracarrils, travesses i material de subjecció, obres civils, com ponts, passos superiors i

túnel, i instal·lacions de seguretat, de senyalització i de telecomunicació de la via i elements que permeten l'enllumenat. No es consideren inclosos en el concepte de línia les estacions i terminals o altres edificis o instal·lacions d'atenció al viatger.

Pla d'augment de capacitat: La mesura o conjunt de mesures, acompanyades d'un calendari d'aplicació, proposades per a mitigar les limitacions de capacitat que hagen motivat la qualificació d'un tram com a infraestructura congestionada.

Pla de contingències: és l'elaborat per l'administrador d'infraestructures ferroviàries que conté la relació de les Administracions, els organismes i els òrgans públics que han de ser informats en cas d'incident important o de pertorbació greu del trànsit ferroviari.

Servici internacional de transport de mercaderies: qualsevol servici de transport en què el tren travessa, almenys, una frontera d'un Estat membre. El tren pot compondre's o dividir-se, o ambdós coses, i les distintes seccions tindran diferents orígens i destins, sempre que tots els vagons travessen, almenys, una frontera.

Servicis addicionals: són servicis addicionals, els d'accés des de la via a les instal·lacions de manteniment, reparació i subministrament existents en la Xarxa Ferroviària d'Interès General, concretament a:

- Les d'aprovisionament de combustible.
- Les d'electrificació per a la tracció, quan estiga disponible.
- Les de formació de trens.
- Les de manteniment i altres instal·lacions tècniques.
- Les terminals de càrrega.

L'administrador d'infraestructures ferroviàries únicament podrà rebutjar les demandes d'empreses ferroviàries si hi ha alternatives viables en condicions de mercat.

Servicis complementaris: són servicis complementaris aquells que l'administrador d'infraestructures ferroviàries puga oferir a les empreses ferroviàries, quedant aquell obligat a prestar-los a les que ho sol·liciten. Estos servicis poden comprendre:

- El corrent de tracció.
- El precalfament de trens de viatgers.
- El subministrament de combustible, servici de maniobres i qualsevol altre subministrat en les instal·lacions dels servicis d'accés.
- Els específics per a control del transport de mercaderies perilloses i per a l'assistència a la circulació de combois especials.

Servicis auxiliars: són servicis auxiliars els que les empreses ferroviàries poden sol·licitar a l'administrador d'infraestructures ferroviàries o altres prestadors. No obstant això, en este cas, l'administrador d'infraestructures ferroviàries no estarà obligat a prestar-los. Entre estos servicis s'inclouen:

- L'accés a la xarxa de telecomunicació.
- El subministrament d'informació complementària.
- La inspecció tècnica del material rodant.

21052 LLEI 40/2003, de 18 de novembre, de Protecció a les Famílies Nombroses. («BOE» 277, de 19-11-2003.)

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegem i entenguen esta llei.

Sapieu: Que les Corts Generals han aprovat la llei següent i jo la sancione.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

La família, com a nucli fonamental de la societat, exercix múltiples funcions socials, que la fan mereixedora d'una protecció específica tal com assenyalen nombrosos instruments internacionals, entre els quals destaquen la Declaració Universal de Drets Humans i la Carta Social Europea. Per la seua banda, la Constitució Espanyola de 1978 estableix en l'article 39 que els poders públics asseguren la protecció social, econòmica i jurídica de la família.

Dins de les diverses realitats familiars, les anomenades famílies nombroses presenten una problemàtica particular pel cost que representa per a estes l'atenció i educació dels fills o l'accés a una vivenda adequada a les seues necessitats. Estes circumstàncies poden implicar una diferència substancial amb el nivell de vida d'altres famílies amb menys fills o sense estos. En este sentit, no ha d'oblidar-se que l'article 9.2 de la nostra Constitució estableix el principi d'igualtat material, que ha de portar el legislador a introduir les mesures correctores necessàries perquè els membres de les famílies nombroses no queden en situació de desavantatge pel que fa a l'accés als béns econòmics, culturals i socials.

La regulació fins ara vigent en matèria de protecció a les famílies nombroses es troba en la Llei 25/1971, de 19 de juny, que, si bé ha sigut objecte de modificacions, no s'ajusta a la realitat social i econòmica dels nostres dies. D'altra banda, per tractar-se d'una norma preconstitucional, molts conceptes han quedat obsolets i els beneficis previstos en esta han caigut en la seua major part en desús, no corresponent-se amb l'actual organització de l'Estat on l'àmbit de competències de les distintes Administracions públiques és completament diferent del de l'època en què es va promulgar la mencionada llei.

Actualment, les comunitats autònomes són competents per al reconeixement de la condició de família nombrosa i l'expedició i renovació del títol corresponent, així com per a exercir la potestat sancionadora en la part i quantia establides en la legislació vigent. D'altra banda, la majoria de les matèries en què cal reconèixer beneficis per a les famílies nombroses estan dins de l'àmbit de competències de les comunitats autònomes i, inclús, del de les corporacions locals.

Per estes raons es fa necessària una actualització de la legislació sobre protecció a les famílies nombroses que tinga en compte tots estos aspectes i que aborde d'una manera més flexible i adequada a la realitat social la noció de família nombrosa.

Esta llei dona resposta a esta necessitat. En el títol I es regulen les disposicions generals de caràcter bàsic per a tot l'Estat, com són el concepte de família nombrosa, les condicions que han de reunir els seus membres,